

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Fatma POLAT

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER
OLUŞUMLARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUŞ-2023

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

Fatma POLAT

**SPOR YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER
OLUŞUMLARININ İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ DANIŞMANI
Dr. Öğr. Üyesi Tuba Fatma KARADAĞ

MUŞ-2023

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET.....	III
ABSTRACT	IV
ÖN SÖZ.....	V
TABLolar DİZİNİ	VI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER OLUŞUMLARININ İNCELENMESİNİN ÖNEMİ, AMACI, PROBLEM CÜMLESİ, HİPOTEZLERİ, VARSAYIM VE SINIRLILIKLARI

1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	4
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	4
1.3. PROBLEM CÜMLESİ.....	4
1.3.1. Alt Problemler.....	4
1.4. HİPOTEZLER	5
1.5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI.....	7
1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	7

İKİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM KAVRAMI VE SPORA KAVRAMSAL BAKIŞ

2.1. EĞİTİM	8
2.1.1. Eğitimin Önemi ve Hedefi.....	8
2.2. SPOR	8
2.3. BEDEN EĞİTİMİ	8
2.4. SPOR VE BEDEN EĞİTİMİ.....	9

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KARAKTER KİŞİLİK VE MİZAÇ KAVRAMLARI

3.1. KARAKTER.....	11
3.1.1. Tarihsel Süreç	13
3.1.2. Sportif Ortamda Karakter Gelişimi	14
3.1.3. Sporcuların Karakterini Etkileyen Faktörler	15
3.1.3.1. Rol Model olarak Antrenörler.....	15

3.1.3.2. Sportif çevre	16
3.1.4. Karakter Eğitimi Programı	16
3.1.5. Karakter Eğitimi	16
3.1.6. Karakter Eğitiminin Amacı	17
3.1.7. Karakter Eğitimi Gerekli mi?	17
3.1.8. Karakterin Bileşenleri.....	17
3.1.8.1. Dürüstlük.....	18
3.1.8.2. Saygı.....	18
3.1.8.3. Sorumluluk.....	18
3.1.8.4. Adalet.....	18
3.1.8.5. Yardımseverlik.....	18
3.1.8.6. Vatandaşlık.....	18
3.1.9. Karakter Eğitimi ve Kişilik.....	18
3.1.9.1. Kişilik.....	19
3.1.9.2. Kişilik ve Karakter kavramının Farkı	19
3.1.10. Değer	19
3.1.11. Ahlak	19
3.1.11.1. Ahlakî (Manevî) Eğitim	19

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. EVREN VE ÖRNEKLEM	21
4.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI.....	21
4.3. KİŞİSEL BİLGİ FORMU	21
4.4. SPOR KARAKTER ÖLÇEĞİ.....	21
4.5. VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ	22

BEŞİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMA BULGULARI

5.1. BULGULAR.....	23
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
KAYNAKÇA	46
EKLER.....	49

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SPOR YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER
OLUŞUMLARININ İNCELENMESİ

Fatma POLAT

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Tuba Fatma KARADAĞ

2023, 60 sayfa

Spor günümüz insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Genç yaşlarda yapılan spor, kişilik ve karakter oluşumunu desteklemektedir. Bu çalışmanın amacı; Spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin karakter oluşum düzeylerinin incelenmesidir. Nicel bir araştırmadır. Araştırmanın evrenini, Bitlis İl Merkezine bağlı liselerin 1. 2. 3. ve 4. Sınıflarında öğrenim gören 5040 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlayan 301 kadın, 730 erkekte toplamda 1031 lise öğrencisi oluşturmaktadır. Tez çalışmasında veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan 16 soruluk “Demografik Bilgi Formu” ve Jang (2013) tarafından geliştirilen” Sport Character Scale”nin, Görgüt (2017) tarafından "Spor Karakter Ölçeği" Türkçeye uyarlaması yapılan anket kullanılmıştır. Yapılan Çalışmada hipotezleri test etmek amacıyla SPSS 26 programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde yüzde ve frekans, ortalama ve standart sapmalar uygulanmıştır. İkili gruplar arasındaki farka Independent Samples Ttest ile ikiden fazla gruplar arasındaki farka One-Way Anova uygulanmıştır, farkın kaynağını bulmak için Turkey testi uygulanmış olup, anlamlılık olarak 0.01 ve 0.05 alınmıştır. Araştırmada spor yapma şekli değişkenine göre genel SKÖP, alt boyutlarından anti-sosyallik benzeriken, dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet boyutlarında anlamlı olarak takım sporları yapanların lehine fark oluşmuştur. Yapılan araştırma sonucunda Sporun lise öğrencilerinin karakter düzeyleri üzerinde olumlu alt bileşenler olan Adalet, Merhamet, Sportmenlik ve Dürüstlük kavramlarında beklenen şekilde olumlu etkiye ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Karakter, Spor, Gençlik, Değer.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

EXAMINATION OF THE CHARACTER FORMATION OF HIGH SCHOOL STUDENTS WITH AND WITHOUT SPORTS

Fatma POLAT

Advisor: Assistant Prof. Tuba Fatma KARADAĞ

2023, Page: 60

Sports has an important place in today's human life. Sports performed at a young age supports the formation of personality and character. The aim of this study is to investigate the character formation levels of high school students who do and do not do sports. It is a quantitative research. The universe of the research was carried out by 1 of the high schools connected to the Bitlis Provincial Center. 2. 3. and 4. It constitutes 5040 students studying in its classes. The sample of the research consists of 301 women and 730 men who voluntarily participated in the study, a total of 1031 high school students. In the thesis study, a 16-question "Demographic Information Form" prepared by the researcher and a questionnaire developed by Jang (2013), which was adapted to the Turkish version of the "Sports Character Scale" by Görgüt (2017), were used as a data collection tool. The SPSS 26 program was used to test the hypotheses in the study. Percentage and frequency, mean and standard deviations were applied in the analysis of the obtained data. Independent Samples T test was applied to the difference between the binary groups and One-Way Anova was applied to the difference between more than two groups, Turkey test was applied to Decipher the source of the difference and 0.01 and 0.05 were taken as significance. In the research, while antisocial behavior was similar in the sub-dimensions of general SCÖP according to the sports playing method variable, there was a significant difference in favor of those who played team sports in the dimensions of honesty, compassion, sportsmanship and justice. As a result of the research, the expected positive effect of sports on the character levels of high school students in the concepts of Justice, Compassion, Sportsmanship and Honesty, which are positive subcomponents, has been achieved.

Key Words: Character, Sport, Youth, Value.

ÖN SÖZ

Evrensel kültürün bir parçası olan spor eskiden bu yana kendini dış dünyaya karşı korumak amacıyla yapılırken, günümüzde çeşitli nedenler ile profesyonel ve amatör olarak yapılmaktadır. Karakter, içinde yaşadığımız dünyanın her alanında karşılaştığımız önemli bir kavramdır. Sporun karakter ile birleşimi sonucu sporda karakter gelişim düzeyinin ne seviyede olduğunu anlamak amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

Çok zorlu süreçler geçirerek yapmış olduğum bu tez çalışmam da her aşamada bana kolaylık sağlayan, benim için üst düzeyde çaba sarf eden, bilgileri ve tecrübesi ile bana her zaman yol gösteren Danışman Hocam Doç. Dr. Fatma Tuba KARADAĞ' a, İstatistik hesaplamalarım da bana yardımcı olan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Doç. Dr. Hüseyin EROĞLU 'na, bu süreç boyunca desteklerini eksik bırakmayan arkadaşlarıma ve her zaman bana Manevi olarak destek olan İlkokul Öğretmenim Başöğretmen Hüseyin KÜÇÜKKÜRTÜL' e, yine sürecin en başından sonuna kadar yanımda olan canım annem Neziha KARDEŞ' e, babam Murat KARDEŞ' e, abim Halil KARDEŞ' e, kıymetli eşim Abdulkadir POLAT 'a ve 2 yaşında olmasına rağmen beni bu süreçte hiç üzmeyen, yormayan ve hatta herkesten fazla destek veren, anlayış gösteren kıymetlim olan oğlum İsmail Erdem POLAT' a Teşekkürlerimi borç bilirim.

Muş-2023

Fatma POLAT

TABLolar DİZİNİ

Tablo 5.1. Demografik Özellikler.....	23
Tablo 5.2. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Kategorilerinin Puanının Ortalama Değerleri.....	26
Tablo 5.3. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması.....	26
Tablo 5.4. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Yaş Kategorisine Göre Karşılaştırılması.....	27
Tablo 5.5. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	28
Tablo 5.6 Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	29
Tablo 5.7. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	30
Tablo 5.8. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Aile Gelir Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	31
Tablo 5.9. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ailede Sporla İlgilenen Birisi Varmı Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	32
Tablo 5.10. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ailenizde Profesyonel Spor Yapan Varmı Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	33
Tablo 5.11. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapıyor Musunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	34
Tablo 5.12. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	35
Tablo 5.13. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ne Tür Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	36

Tablo 5.14. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının ne Sıklıkla Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması.....	37
Tablo 5.15. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapma Nedeni Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	38
Tablo 5.16. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapma Şekli Değişkenine Göre Karşılaştırılması.....	40

GİRİŞ

Spor daha önceki yıllarda kendini koruma yöntemi olarak başlayıp bu zamana kadar çeşitli alanlarda değişerek gelmiş ve günümüzde amatör profesyonel olarak 2 temel amaç ve kendi arasında alt amaçlar ile yapılmaktadır. Spor yapmak insan hayatında birçok şeye etki eder. Bu çalışma ile lise öğrencilerinin spor yapmalarının karakter oluşumlarına nasıl ve ne kadar etki ettiğini tespit etmeye çalışılmıştır. Karakter insanların yaşamlarının her alanında ihtiyaç duyduğu bir kavramdır. Spor da yaşamımızın birçok alanında olan bir kavramdır. Spor yapmanın lise öğrencilerinin karakter oluşumlarına ne kadar etki ettiğini göstermek, spor yapma bilincini artırmak ve kişilerin hayatının önemli bir bölümüne bu bilinci yerleştirmek, karakter gelişiminin sporla sağlanması adına neler yapıldığı ve yapılması gerektiği konusunda kişilerin yaptığı sporu en iyi şekilde yapmaya çalışmasına olanaklar sağlamak gerekir. Bunun sebebi ise belirli bir sisteme oturmuş spor kültürünün bireydeki karakter gelişimine etkisi daha gözle görülebilir şekilde olur. Çeşitli spor faaliyetleri bireyin karakter gelişimini olumlu yönde etkilerken sosyal ve bilişsel gelişimine de oldukça iyi düzeyde katkı sağlar. Spor faaliyetlerinde aktif rol oynayan bireylerde sosyal bir kişilik oluşur ve kendini yaşadığı toplumun içinde daha güvenli ve önemli hisseder. Bu da kişinin yaşamı boyunca hayatının her alanında olumlu etki yaratmasına sebep olur.

Araştırmacılar tarafından hazırlanan Demografik bilgi formu ve Sporda Karakter Ölçeği 1031 lise öğrencisine gönüllü olarak uygulanmıştır. Veriler SSPS programına girilmiş ve yorumlanmıştır. cinsiyet, yaş, anne çalışma durumu, aile gelir durumu, ailede sporla ilgilenen biri var mı, spor yapıyor musunuz, kaç yıldır spor yapıyorsunuz ve spor yapma şekli değişkenleri beklendiği şekilde sonuca ulaşıırken, yaşadığı yer, anne-baba eğitim durumu, ailede profesyonel spor yapan var mı, spor yapma nedeni değişkenlerinde beklenenin aksinde bir sonuca ulaşılmıştır. Spor branşı, ne sıklıkla spor yapılıp yapılmadığı ve spor yapma amacı değişkenlerinde de iki gruba girmeyecek şekilde bir sonuca ulaşılmıştır. Yani iki şekilde de yorumlanabilme gücüne sahiptir. Araştırma sadece Bitlis ilinin merkezinde bulunan lise öğrencilerini kapsadığı için alanı dardır. Buna rağmen alınan sonuçlar olumlu yönde etkiye sahip olacak durumdadır. Daha geniş alanlarda çalışmalar yapıldığında bu konu da çok daha kapsamlı sonuçlar elde edilebilir.

Spor yapmanın birçok şeye etki ettiğini, özellikle karakter gelişimine etkisinin olduğunu araştırmanın sonucuna baktığımızda anlayabiliyoruz.

Karakter gelişiminin spor ile sağlanmasının hangi alanlarda olduğunu öğrenmek amacı ile olan bu çalışmada anne-baba eğitim durumu değişkeninde beklenenin aksine bir fark çıkmıştır. Eğitim düzeyinin ilkokul-ortaokul-lise olduğu anne-babaların çocukları eğitim durumu ön lisans-lisans-lisansüstü olan anne-babaların çocuklarından daha yüksek düzeyde adalet, dürüstlük ve merhamet düzeyine sahiptir. Bu çalışma bize karakter eğitiminin sadece okullarda eğitim-öğretim adı altında değil de yaşamın her alanında olduğunu gösterdiği için önemlidir. Zaten öğretimin sadece okullarda olduğu ama eğitimin yer farketmeksizin her alanda olduğu düşünüldüğünde bu iki durum birbirini destekler niteliktedir.

Sporun sistemli olarak kurallar dahilinde yapılmasını, spor yapma nedeni değişkeninin sonucuna bağlayacak olursak, spor yapma nedeni boş zamanı değerlendirme ve eğlence olan bireyler nedeni ün sahibi olmak ve kazanmak için olan bireylere göre daha az adalet, dürüstlük, merhamet ve sportmenlik düzeyine sahiptir. Ayrıca spor yapma amacı amatör olarak olan bireyler profesyonel olarak olan bireylere göre daha dürüsttür. Burada da görülmektedir ki, Sporun karakter ve alt bileşenleri ile bütünleşmesi profesyonellik düzeyinde daha fazladır. Buna göre ailede profesyonel spor yapan var mı değişkenine göre anlamlı bir fark çıkmamış bile olsa bunun olma ihtimali fazladır. Çünkü birey içinde yaşadığı aile den örnek almaya ve onları taklit etmeye meyillidir.

1960'lı ve 1970'li yıllarda bireysellik ön plana çıkmaya başladığı için karakter eğitiminin azaldığı söylenebilir. (Ekşi,2003) Bireyselliğin hakim olduğu alanda karakter düzeyleri (merhamet, adalet, dürüstlük ve sportmenlik) daha az olmaktadır. Bunu Spor yapma şekliniz ölçeğindeki sonuca bağlayacak olursak; Takım sporu ile uğraşanların adalet, merhamet, dürüstlük ve sportmenlik düzeyleri bireysel spor ile uğraşanlara oranla daha fazladır. Sporun içindeki karakter gelişiminde ben değil biz bilinci olduğu zaman daha verimli sonuçlar elde edilmektedir. Bu çalışma sporun karaktere etki düzeyini görmek amacı ile önem arz etmektedir.

Sporun hayatımızda ne kadar önemli bir yerinin olduğunun anlaşılması adına ve sporun, hayatımızda olmazsa olmaz karakter düzeyine ne kadar etki ettiğini göstermek

amacı ile yapılan bu çalışma sonucunda; spora řu anki gösterilen özenin daha çok artması beklenmektedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

SPOR YAPAN VE YAPMAYAN LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER OLUŞUMLARININ İNCELENMESİNİN ÖNEMİ, AMACI, PROBLEM CÜMLESİ, HİPOTEZLERİ, VARSAYIM VE SINIRLILIKLARI

1.1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu çalışma, spor yapmanın lise öğrencilerinin karakter oluşumlarına ne kadar etki ettiğini göstermek, spor yapma bilincini artırmak ve kişilerin hayatlarının önemli bir alanına bu bilinci yerleştirmelerini sağlamaktır. Ayrıca araştırma da elde edilen bulguların karakter gelişiminin sporla sağlanması adına neler yapılması gerektiği yönündeki çalışmalara katkı sağlaması beklenmektedir.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışma, Spor yapan ve yapmayan lise öğrencilerinin karakter oluşum düzeylerini incelemek ve karaktere etki eden faktörleri tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

1.3. PROBLEM CÜMLESİ

Lise Öğrencilerinin bazı değişkenlere göre Spor yapma ve yapmama durumlarında anlamlı düzeyde fark var mıdır?

1.3.1. Alt Problemler

Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1) Yaş değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

2) Cinsiyet değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

3) Yaşadığı yer değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

4) Baba eğitim durumu değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

5) Anne eğitim durumu değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

6) Anne mesleği değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

7) Aile aylık ortalama gelir değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

8) Ailede sporla ilgilenen kişiler değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

9) Ailede profesyonel spor yapan kişiler değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

10) Öğrencinin spor yapıp yapmama değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

11) Öğrencinin spor yapma yılı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

12) Öğrencinin spor yapma şekli değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

13) Öğrencinin Branşı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

14) Öğrencinin ne sıklıkla spor yaptığı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

15) Öğrencinin spor yapma sebebi değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

16) Öğrencinin spor yapma amacı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark var mıdır?

1.4. HİPOTEZLER

H1: Yaş değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır.

H2: Cinsiyet değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H3: Yaşadığı yer değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H4: Baba eğitim durumu değişkenine spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır.

H5: Anne eğitim durumu değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark yoktur.

H6: Anne mesleği değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H7: Aile aylık ortalama gelir değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H8: Ailede sporla ilgilenen kişiler değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H9: Ailede profesyonel spor yapan kişiler değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H10: Öğrencinin spor yapıp yapmama değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H11: Öğrencinin spor yapma yılı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H12: Öğrencinin spor yapma türü değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H13: Öğrencinin Branşı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır.

H14: Öğrencinin ne sıklıkla spor yaptığı değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark yoktur.

H15: Öğrencinin spor yapma sebebi değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

H16: Öğrencinin spor yapma şekli değişkenine göre spor yapma ve yapmama durumunun karakter oluşumları arasında bir fark vardır

1.5. ARAŞTIRMANIN VARSAYIMLARI

1. Araştırmada uygulanan yöntem amaca uygun varsayılmıŐtır.
2. Örneklem grubu araştırmanın evrenini temsil etmektedir.
3. Veri toplama araçlarının geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıŐtır.

1.6. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

1. Bitlis ilinde lisede eğitim gören ve gönüllü katılım sağlayan öğrencilerle sınırlıdır.
2. Çalışma lise ğrencilerinin ölçek maddelerine verdikleri cevaplarla sınırlıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

EĞİTİM KAVRAMI VE SPORA KAVRAMSAL BAKIŞ

2.1. EĞİTİM

2.1.1. Eğitimin Önemi ve Hedefi

Eğitim, bireylerin yaşamlarında istenen davranış değişikliğini sağlamakta ve bilinçli bir kültüre sahip olma süreci oluşturmaktadır. (Demirel, 2005). Bu süreç insanların sosyal standartları, inançları, değerleri, normları ve yaşam tarzlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Demirel ve Kaya, 2006) Sosyal Bilim olarak tanımlanan eğitim, Öğrenmeyi, öğretmeyi ve bilgi, beceri ve yetenekleri geliştirmeyi sağlamaktadır. (Yılman, 2006), Daimi ve kalıcı davranış değişikliği ve öğretim faaliyetlerinin yer aldığı bir yaşam alanı olarak kavramsallaştırılmaktadır. (Aydın, 2000). Günümüzde eğitimin verildiği yerler olan okullar, eğitim işlevinin öğrencilere aktarıldığı kurumlar olarak öne çıkmaktadır.

Bireylerin becerilerini geliştirmek ve değişen topluma uyumunu sağlamak eğitimin amaçları arasındadır. (Başer, 2009). Eğitim informal ya da formal ortamlarda gösterilen başarıları değerlendirirken, Öğretim bu ortamlarda hem bilinçli hem bilinçsiz manevi olarak öğrenilen ve öğretilen her şeyi değerlendirir. Eğitim yaşamın her alanında yer aldığı için karakter gelişimi de eğitim içinde öğrenilen bir boyuttur.

2.2. SPOR

Spor ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştirirken, belirli kurallar altında araçlı ya da araçsız, ferdi veya toplu olarak, boş zaman kavramı içerisinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirilerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla örgütleştirici, ruh ve fiziği geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur. (Erkal, 1982: 119). İnsanlar yaşamlarının belirli dönemlerinde çeşitli sebeplerden ötürü spor yapabilirler. Bu sebepler kişilerin spora bakış açılarını da etkilemeye meyillidir.

2.3. BEDEN EĞİTİMİ

Karakteri geliştirme konusunda fiziksel etkinlik kaynağının en önemlisi Beden Eğitimidir. Bunun birkaç nedeni vardır. Bu nedenlerden ilki, organize edilmiş spor ile karşılaştırıldığında beden eğitimi, daha az ticarete dönük, bürokratik ve resmidir. Beden

eğitimi programları, yarışmaya dayalı etkinliklere daha az önem vererek yapılandırılmıştır; kesinlikle sonuçları vurgulamakta çok daha az dışsal sosyal baskı bulunmaktadır. Bir eğitim ortamında yer alan beden eğitiminin daha geniş açıda eğitimde yer alan çeşitli düzeydeki değer, amaç ve hedeflerden yararlanması, beden eğitimcilerle daha formal spor programlarını planlama ve uygulama konusunda bir esnekliğe izin vermektedir (Shields ve Bredemeier, 1995). Beden eğitimi daha çok okullarda verilen spor eğitimi olarak da geçer diyebiliriz. Öğrenciler belki de spor hayatlarına okullarda var olan beden eğitimi dersleri sayesinde ilk adımı atmaktadırlar. Daha sonra ise spor hayatına daha profesyonel şekilde devam etmektedirler.

2.4. SPOR VE BEDEN EĞİTİMİ

Günümüzde "Spor" ve "Beden Eğitimi" kavramları birbirlerini tamamlayan, ya da birbirlerinin içine giren tanımlarla açıklanmaya çalışılmaktadır. İnsanın canlılığının belirtisinin hareket olduğu bilinmektedir. Bu da insanın varoluşundan bu yana varlığını sürdürmektedir. (Hüseyin Çolakoğlu, Çocuk ve Spor, MEB., Ankara, 1986).

Teorik olarak Beden Eğitimi ve Spor'un farklılığı bazı noktalarda ortaya çıkmaktadır. Bunlar; Beden eğitiminde pedagojik eğitimin amacı "rekor kırma veya şampiyon olma" değil, kişiliğin oluşumu ve bunların bütünlük içerisinde düzenlenmesi için eğitimin bir aracı olarak çalışma ve dinlenme biçiminde yaşam içine alınmasıdır. Beden eğitimi oyun-mücadele-ağır kas çalışmaları en az düzeye indirerek hafifletir ve mümkün olduğunca yarışmadan kaçınır. Çalışmanın ölçüsünü iyi düzeyde ayarlar. (Refik ARSLAN, Beden Eğitimi Bilgileri, BİMAŞ Mat. Ltd. Şti, Ankara, 1979).

Beden eğitimini kişi daha çok eğitim öğretim ağının içinde en temel amaç hareket ve yaşamın devamlılığını kolaylaştırma, sosyalleşme ve hayatın içinde kendine yer bulmaya çalışma olarak yaparken. Sporu daha çok bir başarı elde etmek, kendini ispatlamak ve maddi olarak gelir sağlamak amacı ile yapmaktadır. Spor maddi kazanç elde etmeye ve ün sahibi olmaya yarar sağlarken, Beden Eğitimi bu amaca hizmet etmemektedir. Genel olarak bakıldığında her ikisinde de birbirine yakın şeyler öğretilse de amaç kısmında bir ayrım oluşmaktadır.

Beden Eğitimi ve spor iç içe bir kavramdır, birbirinden ayrı olması söz konusu olamaz. Bu iki kavram birbirini destekleyen kavramlardır. İyi Sporcuların oluşmasına temel oluşturan şey Beden Eğitimi kavramının var olmasıdır. Okullarda Beden Eğitimi

dersinin olması da Spora yapılan en büyük hizmetlerden biridir. Bakıldığında Sporun küçük yaşlardan itibaren yapılmaya başlanması gerektiği herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Beden eğitimi dersi var olması bu amaca fazlası ile hizmet etmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KARAKTER KİŞİLİK VE MİZAÇ KAVRAMLARI

3.1. KARAKTER

•İnsanın çevresine karşı değişmeyen bir tavır almasıdır. (Kerschensteiner, 1977, akt. Arpacı, 1992, s.12).

•Doğumdan sonraki tüm öğrenmelerdir. (Kaya, 2003, s:49; akt. Çapan, 2005, s.20).

Karakter kavramı sözlüklerde kişiliğin ahlaki yönü olarak tanımlanmaktadır. Aynı zamanda karakter kişinin özünde var olan değerlerin farkına varması, onları önemsemesi ve bu değerleri eyleme dönüştürmesi olarak da tanımlanabilir. (Bakioğlu ve Sılay, 2013)

Kelime olarak “Ayırt edici nitelik. Bir bireyin kendine özgü yapısı, onu başkalarından ayıran temel belirti ve bireyin davranış biçimlerini belirleyen, üstün ana özellik, öz yapı, “ıra, seciye” anlamlarına gelen karakter felsefi olarak “Bireyin kendi kendine egemen olmasını, kendi kendisiyle uyum içinde bulunmasını, düşünüş ve hareketlerinde tutarlı, sağlam kalabilmesini sağlayan özellikler bütünü” olarak tanımlanmıştır.(tdk.org.tr).

Gazâlî'ye göre karakter, ne bilme, ne yapmaya gücü yetme, ne de eylemdir. Karakter, nefiste, insanın içinde yerleşmiş bir durumdur. Karakter, fiillerin düşünmeksizin kolaylıkla nefisten çıktığı, nefsin bir durumudur. Eğer bu durum, aklın ve dinin övdüğü ve iyi fiillerin kendisinden sâdır olduğu bir durum ise buna ‘iyi karakter’ denir. Eğer kötü işlerin sâdır olduğu bir durum ise ona da ‘kötü karakter’ denir. Burada ‘nefiste yerleşmiş bir durum’ ifadesinin kullanılması çok önemlidir. Zira herhangi bir sebeple malını bir ihtiyaç uğrunda sarf eden kimseye cömerttir veya kızgınlık anında kendisini zorla teskin edene de halimdir denemez. Cömert olması için malını iyilik olarak verme durumu kendisinde yerleşmiş bir karakter haline gelmiş olması gerekir. (Çamdibi, 1994).

Bir insanın yapmayı istediği şeyi kendi özgür iradesi ile tamamen mantığına uygun şekilde yapmaya çalışması ve bunu yaparken kimseden etkilenmemesi karakter kelimesini ifade etmektedir.

Her birey çocuğunun güzel bir hayata sahip olmasını ve kaliteli bir eğitim almasını ister. İşte bu yüzden iyi bir toplumda yaşamak ve nitelikli bir hayat sürdürebilmek için

gelecek nesillerimiz olan çocuklarımızı eğitmemiz gerekmektedir (Karaca, 2008). Karakterli insanlar; mutlu, huzurlu ve arzulan bir toplum için vazgeçilmezlerdir. Bu bağlamda ailede, okulda ve sosyal hayatta kısacası toplumun her kesiminde karakter eğitimi önemli bir yere sahiptir (Bakdemir,2010) Karakter eğitimi, temel anlamda bireylerin etik değerleri anlamalarına, saygı değerinin ortaya çıkmasına ve insanların değer vermelerine yardımcı olmak için yapılan kasıtlı bir çabadır. Karakter eğitimi sürekli devam eden, hiç bitmeyen ve bir iyileşme sonucu doğuran süreçtir. Amaç, kültürel değerler tarafından meydana gelen bireylerin kendi geleceğini fark etmelerini sağlamaktır (Lickona, 1991).

Her ne kadar çeşitli kültür türü olmuş olsa da herkesin belirli bir paydaşa toplanabilmesi adına karakter gelişimini her alanda göstermesi gerekmektedir. Karakter doğumda çoğunlukla oluşmuş olsa da birey içinde yaşadığı hayat çerçevesinde karakter oluşumunu yaşamını sürdürmeye devam ederken şekillendirmeye devam edebilmektedir. Yaşamın içinde oluşmuş kötü karakterler içinde yaşadığımız Dünya'yı zorlaştırırken iyi karakterler yaşamımızı kolaylaştırmıştır her zaman.

Ekşi (2003) karakter eğitiminin amacının eğitim programları aracılığı ile günümüz öğrencilerine belli değerlerin aktarılması, bu değerlere karşı duyarlılık ve bilinç oluşturulması ve kazanılan bu değerlerin davranışa dönüştürülmesi olduğunu söyler. Bu değerlerin ise adalet, doğruluk, sorumluluk ve güven gibi insani değerlerden oluştuğunu belirtir. Öğrencilerde adalet, sorumluluk ve güven gibi değerler geliştiği zaman toplumsal anlamda da gelişim sağlanacaktır.

Kişiyeye özgü davranışlar bütününe Karakter denir. İnsanın bedensel, duygusal ve zihinsel etkinliğine çevrenin verdiği değer de karakter kavramı ile tanımlanmaktadır. Ferdin karakteri, kişisel özelliklerle, içinde yaşanılan çevrenin değer yargılarından oluşur (Köknel, 1982). Bu nokta da görüldüğü üzere insanların içinde bulunduğu çevre Karakterlerinin gelişmesi için oldukça önemlidir.

Her birey kendi içinde yaşadığı çevreye göre bir karakter yapısı oluştururken değerlendirme aşamasında içinde yaşadığı çevreye göre değil tüm dünya çevresinde oluşan bir karakter yapısına göre değerlendirilmektedir. Tam da bu noktada belirli eşitsizlikler oluşabilmektedir. Kişi içinde yaşadığı ortamda karakter kavramını farklı olarak algılamak o yaşamın dışına çıktığı zaman hem kavramı karıştırabilir hem de

kavrama dair bildiklerinde sıkıntılar yaşayabilir. Burada devreye Okullarımız girmektedir. Her yerin kendine ait bir kültürü ve bu kültürlerin oluşturduğu çok çeşitli karakter kavramı olsa da okullar bu kavramları daha elle tutulur bir payda da buluşturmaya çalışmaktadır. Bu da okullara düşen örtük öğrenme sürecine girmektedir.

Sosyal özellik olarak da Karakter kavramını vurgulamak gerekir. Karakter, kişinin diğer kişilerin iyiliği için, en iyisini yapmaya çalışma isteğini ve ahlaki düşüncesini, dürüst ve sorumluluk sahibi olma gibi davranışlarını, çeşitli koşullarda etkin yaklaşımları sağlayan özellikleri kapsar. Kişinin topluma olumlu değerler katabiliyor olmasını ve adil, eşit ve diğer insanlara saygılı bir demokratik yaşam biçimi sürdürmesini iyi karakter sağlar (Battisitch, 2005, s.1). Ait oldukları toplumca kabul görenler iyi değerlere sahip olan kişilerdir. (Gökçek, 2007).

Karakter kavramı yaşamın her alanında hayatımızda yer almaktadır. İçinde yaşadığımız hayatın daha güzel ve yaşanılır bir yer olabilmesi adına üstümüze düşeni yapabilmemiz için diğer insanlara karşı karakter kavramının gerektirdiklerini uygulamalıyız. İyi insan olma, insanlar hakkında güzel düşünme, birlikte yaşadığımız kişilere kolaylık sağlama gibi birçok unsur karakter kavramının bileşenlerini oluşturmaktadır. Bu unsurlar Yaşamın verimli ve daha güzel geçmesi adına çok önemlidir. Bu nokta da görülmektedir ki karakter kavramı yaşam için önem arz etmektedir.

3.1.1. Tarihsel Süreç

Sporun bireylerin karakterlerini etkilediği iddiaları ve tartışmaları 19 yy. başlarında ortaya çıktığı görülse de, spor ve karakter kavramları arasındaki ilişkinin tam olarak anlaşılması için antik roma ve antik yunan medeniyetlerine bakılması gereklidir. O dönemlerde antik yunanda yaşayan filozoflar (Aristoteles, Epictetus, Plato vb.) bireylerin vücut, ruh ve akıl arasında içsel bütünlüğü ortaya koyan ve ideal olana ulaşabilmek için güçlü bir denge kurması gerektiğine inanıyorlardı (Chandler ve Goldberg, 1990; Kohak, 1994; Segrave ve Chu, 1988). Fiziksel anlamda mükemmelliğe ulaşmak için vücudu antrene etmenin insan aklını ve ruhunu etkileyerek mental anlamda disiplin geliştirilmesine, adanmışlık seviyesini yükselttiğine inanılırdı. "Mükemmel" bir fiziksel görünüme ve yeteneğe sahip olabilmenin tek yolu antrenmanlar olarak görülürdü (Sherman, 2005). Mental disiplinle ilişkili şekilde tüm zorluklara rağmen mücadeleyi

bırakmamak deyimi, “içine çekmek” hem askeri hem de sportif çevre içerisinde antrenman çalışmalarının bir parçası olmuştur (Sherman, 2005). Bireylerin karakteri, fiziksel yetenekleri ve mental disiplinlerinden etkilenmektedir. Antik Olimpiyat oyunları Yunan kralını ve tanrılarını onurlandırmak için yapılan dini seremonilerden oluşan, ilk sportif organizasyonlardan biridir. Bu da spor, karakter ve din arasında ilk zamanlardan bu yana olan ilişkiyi göstermektedir (Segrave ve Chu, 1988). Her ikisinde de fiziksel anlamda belirli bir kondisyon gerektirir, savaş tekniklerine benzer becerileri içerir. Antik olimpiyatlar döneminde askeri ve sportif yetenekler bağdaştırılmıştır (Sherman, 2005).

Günümüzde Lacrosse olarak bilinen takım oyunu, yerli Amerikalı halk tarafından kendi aralarında oluşan çatışmaları çözmek, askeri becerilerini geliştirmek ve onur duygusunu öğretmek amacıyla kullanılmıştır (Goldschmidt, 1953; Gump, 2007). Orta çağ Avrupa’sında da genel anlamda daha iyi bir fiziksel durumun yanında belli davranış kalıplarının da öğretimini gerçekleştirmek için sportif becerilerin askeri becerilerle birleştirilmesi amaçlanmıştır. Günümüzde ise tarihsel süreç içerisinde fiziksel öğretilerle birlikte toplum tarafından uygun görülen davranışların bireyler tarafından benimsenmesini sağlamak için çeşitli öğretiler gerçekleştirilmiştir.

Bakıldığında Sporun önemi çok eski yıllara dayanmaktadır. Eskiden bile sporun yapılış amacının karakter gelişimi düzeyini artırmak olduğunu göz önüne alacak olursak karakteri geliştirmek için spor eskiden bu yana fazlası ile önemli olarak görülmektedir. Karakter kavramı ile sporun birleştirilmesi daha adaletli ve doğru spor ortamı oluşturmanın önünü açmaktadır.

3.1.2. Sportif Ortamda Karakter Gelişimi

Lickona (1989)’un çalışmalarına bakıldığında doğru davranışı ortaya koymak, üç boyuta sahiptir ve birbiri ile ilişkilidir. Bunlar doğru olanın bilinmesi, değer biçilmesi ve ahlaki eylemdir. Özel olarak tasarlanmış ve geliştirilmiş programlar dahilinde Karakter yükseltilebilir (Beller, 2002). Beller (2002) Ahlaki davranış geliştirilmesi ve değerlerin öğretimi için iki eğitim programı öne sürmüştür. Bu programlar bir sistem ile beraber yürütülebildiği gibi herhangi bir sisteme ya da programa bağlı kalmadan da gerçekleştirilebilir. Karakter eğitim programları eğer iyi organize olmuş bir şekilde, sistematik olarak ve etkili yöntem, teknik ve profesyonel kişiler tarafından yürütülürse çok daha etkili olmaktadır.

Sporun içinde kişi ya kazanmak için her şeyi yapacak ya da sadece doğru olarak gördüğü şeyleri yapacak sonucunda kaybetse bile. Doğru olanın bilinmesi tek başına yeterli olan bir kavram değildir. Kişi bildiğini uygulamaz ise de karakter kavramını yerine getirmiş olmaz. Doğruyu bilir ve uygular ise kaybetse bile gerekli karakter özelliğini göstermiş olur. Ama Doğruyu bilir ve uygulamaz ise kazansa da gerekli bir karakter özelliği göstermiş olmaz. Sonucunda ne kazanacağını ve ne kaybedeceğini bile bile doğru olanı yapmak sporda karakter kavramının önemini fazlasıyla açıklamaktadır.

3.1.3. Sporcuların Karakterini Etkileyen Faktörler

3.1.3.1. Rol Model olarak Antrenörler

Antrenörler, sportif ortamda sporcular tarafından açıkça bir otorite figürü olarak algılanmaktadır (Bredemeier ve Shields, 1984).

Antrenör teorik olarak bildikleri ile sporcunun yaptığı spor branşında çok etkili olmasını sağlar, uygulama olarak öğrettikleri ile sporcunun yaptığı branşı çok iyi şekilde devam ettirmesini ve başarı sağlamasına yol gösterir. Ama görünmeyen ve sadece süreçte ortaya çıkan durumlar karşısında gösterdiği tavırları ve aldığı kararlar ile örtük olarak ya da direk sporculara sporun içinde ki karakter kavramını öğretmiş olur. Bu anlamda bakıldığında sporcunun karakter gelişiminin oluşmasında ki en önemli etkiye sahip olan kişi antrenörlerdir. Örnek olarak tenis maçında son sayı oynanır sayıyı alan kazanacaktır, bu süreçte top içeri düşmüştür ama sporcu topa vuramamıştır, çizgiye çok yakın olduğu için ve o anda orda hakem bulunmadığı için rakip sporcuya sormuştur içeri de mi burada içeri ise rakip kazanacak dışarı ise kendisi kazanacaktır oyuncu içerde olduğunu gördü. İçerde ya da dışarıda dediği zaman Antrenöründen aldığı dönüt sporcunun bundan sonraki spor hayatını şekillendirecektir ve bundan sonra ona göre hareket etmeye çalışacaktır. Bu süreçte Antrenör sporcuyu kazanmak için her şey yapılabilir diye eğitir ise kişi bu maçında doğruyu söylemiş olsa bile bir sonraki maçta böyle bir durum ile karşılaştığında rahatlıkla yalan bile söyleyebilecektir. Çünkü tek amacı kazanmak olarak eğitilmiştir. Eğer antrenör yaptığı davranışın doğru olduğunu söyleyip kaybetse bile bu şekilde yapmalısın diye eğitir ise sporcu bundan sonra ki yaşamında, sporda kazanmakta kaybetmekte vardır önemli olan hakkın ile kazanmak olduğu mesajını alacak ve bundan sonraki spor hayatına da bu şekilde devam etmeye çalışacaktır. Bu noktada antrenörlerin sporcuların hayatlarında önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir.

3.1.3.2. Sportif Çevre

Sporcuların karakter gelişimleri üzerinde etkisi olan bir diğer konu ise sporcunun karşılaşmalarını gerçekleştirdiği, antrenmanlarını yaptığı ve kendisini bir parçası olarak hissettiği, içinde bulunduğu sportif ortamdır. Sporcu üzerinde baskı oluşturmaya sebep olan çevrenin belirlediği hedefler, zihninde ne pahasına olursa olsun kazan fikrinin oluşmasını sağlayabilir ve karakter gelişimi ile beraber ahlaki ikilemler karşısında yaptığı seçimleri negatif yönde etkileyebilir (Stoll, 2012). Motivasyonel iklim sportif çevrenin sahip olduğu, sporcuların davranışlarını hem pozitif hem de negatif yönde etkilemektedir (Stupuris, Suksy ve Tilindiene, 2013).

Sportif çevre içinde karşılaştığı olumlu ve olumsuz her türlü iklim ve kişiler sporcunun karakter gelişimini etkilemektedir.

3.1.4. Karakter Eğitimi Programı

Temel ahlaki değerler bütününe ya da öğrenciler için iyi olduğu düşünülen karakter özelliklerini, insanların anlaması, önemsemesi ve bunlara göre davranmasına yardım etmek için tasarlanan çeşitli stratejilerden oluşan, bilinçli ve resmi müfredat çabalarının tamamı karakter eğitim programı çerçevesinde ele alınabilir. (Tapper, 2007).

Okullarda bireylerin daha yaşanılabilir bir Dünya'yı oluşturabilmeleri adına belirli bir sürece tabii olarak uygulanmaya çalışılan bir program bütünü olarak tanımlanabilir.

3.1.5. Karakter Eğitimi

Karakter eğitimi, öğrencilerde temel etik değerleri anlama, etik değerlere bağlılık ve bu değerlere göre davranma eğilimini geliştirme süreci olarak tanımlanmaktadır (Milson ve Ekşi, 2003, s.100).

Battistich, okul hayatının tüm boyutlarının dikkatlice kullanılarak en uygun karakter gelişiminin sağlanmasını karakter eğitimi olarak tanımlamıştır. Eğitimdeki yönetim, müfredat içeriği, eğitim şekli ve disiplin anlayışı karakter eğitimine katkı sağlamaktadır. (Battistich, 2003).

Bir toplumun geleceğinin iyi yetişmiş ve karakter sahibi insanlara bağlı olduğu tartışılmaz bir gerçektir ve insanlar iyi ahlakî karaktere kendiliğinden sahip olamazlar. Bu yüzden öğrenim çağındaki her bireyin uygun ahlakî kararlar ve davranışlar

sergilemesine yardımcı olacak değerler ve becerilerle donatılması gerektiği okulların temel hedefleri arasındadır. (Ekşi, 2003) Karakter eğitimi öğrencilerin sorumluluklarını taşıyabilecekleri mantıklı seçimler yapabilmelerine imkân sağlayan bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesi demektir (Ryan ve Bohlin, 1999'danaktaran Ekşi, 2003).

3.1.6. Karakter Eğitiminin Amacı

Çocukken anlayışlı, ilgili, ahlaki değerleri olan, üretken, gençlik çağında kapasitelerini en iyisini yapmak için kullanan, doğru şeyler yapan ve hayatı anlayarak buna göre yaşayan iyi birer çocuk yetiştirmek karakter eğitiminin amacıdır. Tüm öğrencilerin herhangi bir beklenti olmadan kendi potansiyellerini keşfetmelerini sağlamak amacı ile sınıflar ve okul ortamları oluşturulmasını Etkin Karakter eğitimi sağlamaktadır. (Battistich, 2003).

3.1.7. Karakter Eğitimi Gerekli mi?

Karakter eğitimi acil bir ihtiyaçtır. Çünkü medeniyetlerin varlıklarını sürdürebilmeleri, sadece değerlerini yeni nesillere aktarabilmeleriyle mümkündür. Bu sebeple ailelerinden çok az ahlak eğitimi alan ve değer merkezli etkilerden uzak milyonlarca çocuk için okulun böyle bir misyona sahip olması hayatî bir önem taşır (Ekşi, 2003).

Christopher Dodd, “okullarımız İngilizce, matematik ve fen tuğlularından inşa edilebilir ama karakter eğitimi kesinlikle harcıdır.” diyerek okullara karakter eğitiminin katılmasının ihtiyaç olduğunu ifade etti (Robelen, 2001'den akt. Smith, 2007).

3.1.8. Karakterin Bileşenleri

Karakteri oluşturan ve tanımlayan kavramlara karakter bileşenleri denmektedir. Temelde evrensel kabul edilen altı bileşen vardır. Josephon Etik Enstitüsü (Josephon Institute of Ethics), karakterin altı bileşenini şöyle sıralamaktadır: dürüstlük, saygı, sorumluluk, adalet, yardımseverlik ve vatandaşlık.

Bu altı bileşen:

3.1.8.1. Dürüstlük

Dürüstlük, altı etik değerden en karmaşık olanıdır ve doğruluk, güvenilirlik ve vefa gibi özelliklere sahiptir. En Önemli etik değer dürüstlüktür. Dürüstlük, insanın onuru ile eş değerdedir, insanların dürüst olduğu düşünülerek onlara saygı gösterilir.

3.1.8.2. Saygı

Saygı Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı ve bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram” şeklinde tanımlanmaktadır.

3.1.8.3. Sorumluluk

Sorumluluk, Türk Dil Kurumu sözlüğünde “Kişinin kendi davranışlarını veya kendi sorumluluğunda olan herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, sorum, mesuliyet” şeklinde tanımlanmaktadır.

3.1.8.4. Adalet

Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise adalet “Herkesine kendine uygun olanı, kendi hakkı olanı verme, doğruluk” olarak tanımlanmaktadır.

3.1.8.5. Yardımseverlik

Yardımseverlik Türk Dil Kurumu sözlüğünde “hayırseverlik” olarak tanımlanmaktadır. Yardımseverlik etik karar vermenin ve etiğin kalbidir.

3.1.8.6. Vatandaşlık

Vatandaşlık, genellikle bir ülke olan politik kurumların bir parçası olmak demektir. (<https://eodev.com/gorev/23501730#:~:text=Cevap%3A,Bu%20ki%C5%9Filere%20vatanda%C5%9F%20denir.>)

3.1.9. Karakter Eğitimi ve Kişilik

Karakter ve kişilik kavramı her ne kadar bazı kaynaklarda eş anlamlı olarak görülse de bazı kaynaklarda birbirinden farklı anlamlarda kullanılmaktadır.

Bireylere özgü duygu, düşünce ve davranış şekillerini gösteren her bireye özel karakteristik özelliklerin bir yansıması kişilik olarak tanımlanmaktadır (Aydın, 2003). Sandström (1971) kişiliğin hem genetik olan hem de çevrenin etkisi ile oluşan eşsiz bir

vasfı olduğunu ve insanlardaki beden ve ruha ait tüm nitelikleri içine alan bir kavram olduğunu söylemiştir.

İncelenen çalışmalara göre karakter ve kişilik birbirinden farklı kavramlar olarak kullanılmaktadır. Karakteristik özelliklerin bir yansıması olarak her ne kadar kişilik görülse de ilerleyen yıllarda değişmediğinden dolayı kişilik karakterden ayrılmaktadır.

Kişinin davranışları, iyi ya da kötü biçiminde değerlendirilip yorumlandığında, kişilik özellikleri karakter adını alır. (Topses 2003: 121).

3.1.9.1. Kişilik

Bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet (TDK, 1983).

3.1.9.2. Kişilik ve Karakter kavramının Farkı

Kişiliğin oluşumu doğuştan getirilen ve sonradan kazanılan çok sayıda faktöre bağlıdır. Başka bir ifadeyle; kişilik; çevre (aile, okul, arkadaşlar, medya vb.) ile kalıtımın bir fonksiyonudur (Ekşi, 1998, s.8). Karakter ise, kişiye, eğitime ve bilinçaltının inşası yoluyla kazandırılır.

3.1.10. Değer

• Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin bütünü. (TDK, 1983).

• Bir şeyin arzu edilebilir veya edilemez olduğu hakkındaki inançtır. İnançların tutum ve davranışlarını etkileyen, biçimlendiren ve yönlendiren inançlardır. (Güngör, 1993, s.18).

3.1.11. Ahlak

İnsanın karakter yapısını, neyi yapıp yapmayacağını belirten, bunlarla ilgili değerlendirmeleri ve davranışları düzenleyen genel kurallar bütünüdür (Özeri, 1994, s.24). Türkçe’ de ahlak kelimesi, Batı dillerindeki ethic, ethique ve morale terimlerinin her ikisini de karşılar (Aydın, 2003, s:15).

3.1.11.1. Ahlakî (Manevî) Eğitim

Manevi Eğitim, değerlerin ve ahlak kurallarının öğretilme yöntemleridir. Ahlakî eğitimin iki çeşidi; Karakter eğitimi ve Değer Eğitimidir. (Tapper, 2007). Değerler

Eđitimi: ‘Öđrencilerin hangi deđerlerin kabul edilecek hangilerinin reddedilecek olduđuna karar vermesi için, öđrencilerin eleřtirel dűřünmesini de iđer bir deđer öđretim metodudur.’ (Tapper, 2007).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

4.1. EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evreni, Bitlis Merkez İl Merkezine bağlı lisede (1. 2. 3. ve 4. Sınıf) öğrenim gören 5040 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini çalışmaya gönüllü olarak katılan (Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Spor Lisesi, Güzel Sanatlar Lisesi, Meslek Lisesi) 301 Kadın, 730 Erkek toplam 1031 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri, Mayıs 2023 - Haziran 2023 tarihleri arasında, araştırma kapsamına alınan Bitlis İl Merkezine bağlı lise öğrencilerine gerekli izinler (Ek 3) alındıktan sonra ölçek form öğrencilere araştırmacı tarafından yüz yüze uygulanmıştır.

4.2. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Veri toplama aracı 2 kısımdan oluşmuştur. İlk bölüm öğrencilerin bilgilerinin yer aldığı " Demografik Bilgiler" (Ek 1) kullanılmıştır. Formda öğrencinin (cinsiyeti, yaşı, yaşadığı yer, anne-baba eğitim, anne meslek durumu, aylık gelir, ailede sporla ilgilenme durumu, ailede profesyonel sporcu durumu, spor yapma durumu, kaç yıldır spor yapma durumu, spor yapma şekli, spor yapma sıklığı, spor yapma sebebi ve spor yapma amacı)'na yönelik sorular yer almaktadır. Araştırmada Spor Karakter Ölçeği (Ek 2) kullanılmıştır.

4.3. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Birinci bölümde öğrencinin cinsiyeti, yaşı, yaşadığı yer, anne-baba eğitim, anne meslek durumu, aylık gelir, ailede sporla ilgilenme durumu, ailede profesyonel sporcu durumu, spor yapma durumu, kaç yıldır spor yaptığı, spor yapma şekli, Branşı, spor yapma sıklığı, spor yapma sebebi ve spor yapma amacı toplam 16 sorudan oluşan "Demografik Bilgiler" kullanılmıştır (Ek 1).

4.4. SPOR KARAKTER ÖLÇEĞİ

İkinci bölümde ise Lise Öğrencilerinin Spor yapma durumlarının karakter gelişimlerine etki düzeyini tespit etmek için Jang (2013) tarafından geliştirilip Görgüt (2017) tarafından Türkçeye uyarlanan "Spor Karakter Ölçeği" kullanılmıştır (Ek2). Karakter Ölçeği 5 faktör ve 27 maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerin 5'i olumsuz

(madde 11, 12, 13, 14 ve 15) 22'si olumludur. Ölçeğin geçerlilik güvenilirlik çalışması sonucunda maddetoplam korelasyon değerlerinin .33 ile .67 arasında değişmesi, ölçek için sağlanan değerlerin yeterliolduğunu göstermektedir. Ölçeğin, iç tutarlılık katsayısının .70'ten ve madde toplam korelasyonlarının.30'dan büyük olması (Büyüköztürk, 2007) ve yeterli DFA uyum indekslerini (Seçer, 2015; Meydan veŞeşen, 2011) sağlaması nedeniyle geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu değerlendirilmektedir.Ölçek derecelendirmesi 5 likert tipindedir (1:Kesinlikle katılmıyorum - 5:Kesinlikle katılıyorum). Bu çalışma Ölçeğe ait güvenilirlik katsayısı olarak ve tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) olarak bulunmuştur.

4.5. VERİLERİN İSTATİSTİKSEL ANALİZİ

Anketlerden elde edilen veriler IBM SPSS statistic 26 programında yapılmıştır. Elde edilen verilerin yüzde ve frekans, ortalama ve standart sapmaları yapılmış, İkili gruplar arasındaki farka Independent Samples T test uygulanmış olup , ikiden fazla gruplar arasındaki farka One-Way Anova testi uygulanmıştır. Farkın kaynağı Tukey testi ile bulunmuştur. Anlamlılık olarak 0.01 ve 0.05 alınmıştır.

BEŞİNCİ BÖLÜM
ARAŞTIRMA BULGULARI

5.1. BULGULAR

Tablo 5.1. Demografik Özellikler

Toplam			
Demografik Özellik	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Erkek	730	70,8
	Kadın	301	29,2
Yaş	14	131	12,7
	15	312	30,3
	16	304	29,5
	17	213	20,7
	18	71	6,9
Yaşadığı yer	Köy	341	33,1
	Belde	35	3,4
	İlçe	645	62,6
	Şehir	10	1,0
Baba Eğitim Durumu	Okur-yazar değil	75	7,3
	İlkokul Ortaokul	641	62,2
	Lise	141	13,6
	Ön lisans/Lisans/ Lisans üstü	174	16,9
Anne Eğitim Durumu	Okur-yazar değil	363	35,2
	İlkokul Ortaokul	585	56,7
	Lise	58	5,6
	Ön	25	2,4
	Lisans/Lisans/Lisans Üstü		
Anne Çalışma Durumu	Evet	84	8,1
	Hayır	948	91,9
Aile Aylık Gelir Durumu	8500 ve 13000	433	42,0
	13001- 17500	414	40,2
	17501- 22000	100	9,7
	22001 ve üzeri	84	8,1

Tablo 5.1. Demografik Özellikler (Devamı)

Ailede Sporla İlgilenme Durumu	Evet	363	35,2
	Hayır	668	64,8
Ailede Profesyonel Spor Yapma durumu	Evet	165	16,0
	Hayır	866	84,0
Spor Yapma Durumu	Evet	685	66,4
	Hayır	346	33,6
Spor Yapma Süresi	1yıl ve daha az	218	31,5
	2-3 yıl	209	30,2
	4-5yıl	77	11,1
	5 ten fazla yıl	189	27,2
Spor Yapma Türü	Bireysel	252	36,3
	Takım	441	63,7
Spor Branşı	Voleybol	64	9,2
	Basketbol	30	4,3
	Futbol	225	32,4
	Hentbol	19	2,8
	Badminton	50	7,2
	Bocce	27	3,8
	Halk Oyunları	25	3,6
	Kort Tenisi	19	2,8
	Fitness	18	2,6
	Atletizm	33	4,8
	Güreş	30	4,3
	Dart	19	2,8
	Bilek Güreşi	7	1,0
	Yüzme	5	0,80
	Muaytai	18	2,6
	Kickboks	15	2,1
	Kayak	13	1,9
	Tekvando	28	4,0
	Satranç	19	2,8
	Cimnastik	7	1,0
Wushu	14	2,2	
Su Topu	7	1,0	

Tablo 5.1. Demografik Özellikler (Devamı)

Spor Yapma Sıklığı	Haftada bir kez	257	37,1
	Haftada 2 kez	186	26,8
	Haftada 3 ve daha fazla	250	36,1
Spor Yapma Sebebi	Eğlence için	268	38,7
	Kazanmak için	237	34,2
	Ün sahibi olmak için	91	13,1
	Boş zaman değerlendirmek için	97	14,0
Spor Yapma Şekli	Profesyonel	342	49,4
	Amatör	351	50,6

Araştırmaya katılan 1031 Lise Öğrencisinin %70,8'i Erkek, %29,2'si kadındır. Öğrencilerin %12,7'si 14 yaş, %30,3'ü 15 yaş, %29,5'i 16 yaş, %20,7'si 17 yaş ve %6,9'u 18 yaşındadır. Öğrencilerin %33,1'i Köyde, %3,4'ü Beldede, %62,6'sı İlçede ve %1,0'ı Şehirde yaşamaktadır. Öğrencilerin Baba Eğitim durumları %7,3'ü Okur-yazar değil, 62,2'si İlkokul Ortaokul, 13,6'sı Lise ve 16,9'u Ön lisans/Lisans/ Lisans üstü şeklindedir. Öğrencilerin Anne Eğitim Durumları, %35,2'si Okur-yazar değil, %56,7'si İlkokul Ortaokul, %5,6'sı Lise, %2,4'ü Ön Lisans/Lisans/Lisans Üstü şeklindedir. Öğrencilerin Anne Çalışma durumları, %8,1'i evet, %91,9'u hayır şeklindedir. Öğrencilerin Ailesinin Aylık Gelir Durumu, %42,0'ı 8500 ve 13000, %40,2'si 13001- 17500, %9,7'si 17501-22000 ve %8,1'i 22001 ve üzerindedir. Öğrencilerin Ailesinin Sporla İlgilenme Durumu, %35,2'si evet, %64,8'i hayır şeklindedir. Öğrencilerin Ailesinin Profesyonel Spor Yapma durumu, %16,0'ı evet, %64,0'ı hayır şeklindedir. Öğrencilerin %66,4'ü spor yapmakta iken, %33,6'sı spor yapmamaktadır. Öğrencilerin % 31,5'i 1 yıl ve daha az, %30,2'si 2-3 yıl, %11,1'i 4-5yıl, % 27,2'si 5 ten fazla yıldır spor yapmaktadır Öğrencilerin %36,3'ü Bireysel, %63,7'si Takım sporu yapmaktadır. Öğrencilerin %9,2'si Voleybol, %4,3'ü Basketbol, %32,4'ü Futbol, %2,8'i Hentbol, % 7,2'si Badminton, % 3,8'i Bocce, % 3,6'sı Halk Oyunları, % 2,8'i Kort Tenisi, %2,6'sı Fitness, %4,8'i Atletizm, %4,3'ü Güreş, %2,8'i Dart, % 1,0'ı Bilek Güreşi, %0,80'i Yüzme, % 2,6'sı Muaytai, %2,1'i Kickboks, %1,9'u Kayak, %4,0'ı Tekvando, %2,8'i Satranç, %1,0'ı Jimnastik, %2,2'si Wushu, %1,0'ı Su Topu branşı ile uğraşmaktadır. Öğrencilerin, % 37,1'i Haftada bir kez, % 26,8'i Haftada 2 kez, % 36,1'i Haftada 3 ve daha fazla spor yapmaktadır. Öğrencilerin, %38,7'si Eğlence için, %34,2'si Kazanmak için, %13,1'i Ün sahibi olmak için, %14,0'ı Boş zaman

değ için spor yapmaktadır. Öğrencilerin, %49,4'ü Profesyonel, % 50,6'sı Amatör olarak spor yapmaktadır.

Tablo 5.2. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Kategorilerinin Puanının Ortalama Değerleri

N=1031	Minimum	Maximum	X	SS
Dürüstlük	10,00	100,00	37,60	9,92
Anti-sosyallik	5,00	20,00	10,85	4,10
Merhamet	6,00	30,00	22,54	5,98
Sportmenlik	3,00	15,00	11,55	3,39
Adalet	3,00	17,00	11,47	3,42
SKÖP	27,00	127,00	93,80	20,23

SKÖP: spor karakter ölçeği puanı, X: ortalama

Tablo 5.3. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Cinsiyete Göre Karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Erkek	729	37,79	10,29	,66	,68	0.332	,972
	Kadın	300	37,13	8,96				
Anti-sosyallik	Erkek	730	10,98	4,18	,42	,28	0.134	1,498
	Kadın	301	10,56	3,88				
Merhamet	Erkek	730	22,52	6,03	-,06	,41	0.882	,148
	Kadın	301	22,58	5,87				
Sportmenlik	Erkek	730	11,61	3,37	,19	,23	0.413	,819
	Kadın	301	11,42	3,43				
Adalet	Erkek	730	11,42	3,42	-,17	,23	0.443	,767
	Kadın	301	11,60	3,43				
SKÖP	Erkek	729	94,06	20,43	,90	1,39	0.519	,646
	Kadın	300	93,17	19,77				

SKÖP: Spor karakter ölçeği puanı, $p>0.05$

Tablo 5.3'e bakıldığında çalışmaya katılanların cinsiyete göre SKÖP ve alt boyut puanlarında $p>0.05$ 'e göre istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5.4. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Yaş Kategorisine Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	P	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	1307,013	4	326,753	3,353	,010*	1>2
	Grupiçi	99791,624	1024	97,453			3>2
	Toplam	101098,638	1028				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	83,254	4	20,814	1,239	,292	-
	Grupiçi	17230,336	1026	16,794			
	Toplam	17313,591	1030				
Merhamet	Gruplar arası	616,450	4	154,113	4,367	,002**	1>2
	Grupiçi	36203,786	1026	35,286			1>5
	Toplam	36820,237	1030				
Sportmenlik	Gruplar arası	81,206	4	20,302	1,774	,132	-
	Grupiçi	11743,971	1026	11,446			
	Toplam	11825,177	1030				
Adalet	Gruplar arası	71,014	4	17,753	1,522	,194	-
	Grupiçi	11969,648	1026	11,666			
	Toplam	12040,661	1030				
SKÖP	Gruplar arası	7103,047	4	1775,762	4,396	,002**	1>2
	Grupiçi	413616,510	1024	403,922			3>2
	Toplam	420719,557	1028				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:14yaş, 2:15yaş, 3:16yaş, 4:17 yaş, 5:18 yaş,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının yaş kategorisine göre karşılaştırılması yapılan anova tablosu incelendiğinde sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. SKÖP deki fark 15 yaşındakiler ile 14 ve16 yaşındakiler arasında 15 yaşındakilerin aleyhine olduğu tespit edilmiştir. Dürüstlük alt boyutunda 15 yaşındakiler ile 14 yaş ve 16 yaşındakiler arasında 15 yaş aleyhine fark olduğu tespit edilmiştir. Merhamet alt boyutunda 14 yaşındakiler ile 15 yaş ve 18 yaşındakiler arasında 14 yaş lehine fark olduğu tespit edilmiştir. Bu nokta da yaş büyüdükçe spora bakışımız ve karakter algılama düzeyimiz farklılık göstermektedir. 14 ve 16 yaşındakilerin 15 ve 18

yaşındakilere oranla daha dürüst, merhametli ve sporda karaktere sahip kişiler olduğu görülmektedir.

Tablo 5.5. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	P	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	1044,696	3	348,232	3,567	,014*	2>3
	Grupiçi	100053,942	1025	97,614			
	Toplam	101098,638	1028				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	36,331	3	12,110	,720	,540	-
	Grupiçi	17277,260	1027	16,823			
	Toplam	17313,591	1030				
Merhamet	Gruplar arası	734,109	3	244,703	6,964	,000**	2>3
	Grupiçi	36086,128	1027	35,137			2>4
	Toplam	36820,237	1030				
Sportmenlik	Gruplar arası	220,464	3	73,488	6,504	,000**	2>3
	Grupiçi	11604,714	1027	11,300			2>4
	Toplam	11825,177	1030				
Adalet	Gruplar arası	233,474	3	77,825	6,769	,000**	1>4
	Grupiçi	11807,188	1027	11,497			2>3
	Toplam	12040,661	1030				2>4
SKÖP	Gruplar arası	7934,061	3	2644,687	6,567	,000**	2>3
	Grupiçi	412785,496	1025	402,718			2>4
	Toplam	420719,557	1028				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1: okur yazar değil, 2: ilkokul-ortaokul, 3: lise 4: Ön lisans-lisans-lisansüstü,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının baba eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırılması yapılan anova tablosu incelendiğinde sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve adalet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. SKÖP deki fark ilkokul-ortaokul eğitimi olanlar ile ön lisans- lisans ve lisansüstü mezunu arasında ilkokul-ortaokul eğitimi olanlar lehine fark olduğu tespit edilmiştir. Dürüstlük alt boyutunda ilkokul-ortaokul-lise eğitimi olanlar ile ön lisans lisans-lisansüstü eğitimler arasında ilkokul-ortaokul-lise eğitimi olanlar lehine, merhamet alt boyutunda ilkokul-ortaokul eğitimi olanlar ile ön lisans-lisans-lisansüstü eğitimi olanlar arasında ilkokul-ortaokul eğitimi olanlar lehine, Sportmenlik alt boyutunda ilkokul-ortaokul-lise eğitimi olanlar ile ön lisans-lisans-

lisansüstü eğitimli olanlar arasında ilkokul-ortaokul eğitimli olanlar lehine, adalet alt boyutunda ilkokul-ortaokul eğitimli olanlar ile ön lisans-lisans-lisansüstü eğitimli olanlar arasında ilkokul-ortaokul-lise eğitimli olanlar lehine, okuryazar olmayanlar ile lisansüstü eğitimli olanlar arasında okuryazar olmayanlar lehine fark olduğu tespit edilmiştir. Baba eğitim durumuna göre ilkokul-ortaokul-lise okuyanlar ön lisans-lisans-lisansüstü okuyanlara oranla daha yüksek dürüstlük, merhamet, sportmenlik, adalet ve karakter kavramlarına sahip olduğu görülmektedir. Bu kavramların sadece okulda değil yaşamın her alanında olduğu sonucuna ulaşmamız mümkündür. Kişi okula gitmeden de karakter olarak birçok şey öğrenebilmektedir. İlk öğrenme alanımızın olduğu anne ve babalar bu konuda rol model olmaktadır.

Tablo 5.6 Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Anne Eğitim Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	1118,961	3	372,987	3,824	,010*	1>2
	Grupiçi	99979,676	1025	97,541			
	Toplam	101098,638	1028				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	99,884	3	33,295	1,986	,114	-
	Grupiçi	17213,707	1027	16,761			
	Toplam	17313,591	1030				
Merhamet	Gruplar arası	307,436	3	102,479	2,882	,035*	1>2
	Grupiçi	36512,801	1027	35,553			
	Toplam	36820,237	1030				
Sportmenlik	Gruplar arası	66,409	3	22,136	1,933	,122	-
	Grupiçi	11758,769	1027	11,450			
	Toplam	11825,177	1030				
Adalet	Gruplar arası	81,449	3	27,150	2,331	,073	-
	Grupiçi	11959,213	1027	11,645			
	Toplam	12040,661	1030				
SKÖP	Gruplar arası	4847,654	3	1615,885	3,983	,008**	1>2
	Grupiçi	415871,903	1025	405,729			
	Toplam	420719,557	1028				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:okur yazar değil, 2:ilkokul-ortaokul, 3:lise 4:ön lisans- lisans- lisansüstü,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının anne eğitim durumu değişkenine göre karşılaştırılması yapılan anova tablosu incelendiğinde sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. SKÖP’de okuryazar olmayanlar ile ilkökul-ortaokul eğitilmişler arasında okuryazar olmayanların lehine, Dürüstlük alt boyutunda okuryazar olmayanlar ile ilkökul-ortaokul eğitilmişler arasında okuryazar olmayanların lehine, Merhamet okuryazar olmayanlar ile ilkökul-ortaokul eğitilmişler arasında okuryazar olmayanların lehine, fark olduğu tespit edilmiştir. Anne eğitim durumlarına göre okuryazar olmayanlar ilkökul-ortaokul okuyanlara göre daha dürüst, merhametli ve karakter düzeyi yüksek olduğu görülmektedir. Kişi okula gitmeden de karakter olarak birçok şey öğrenebilmektedir. İlk öğrenme alanımızın olduğu anne ve babalar bu konuda rol model olabilmektedir.

Tablo 5.7. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Anne Çalışma Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Evet	83	36,80	8,96	-.88	1.14	0.440	.772
	Hayır	946	37,67	10,00				
Anti-sosyallik	Evet	84	11,26	4,46	.45	.47	0.340	.955
	Hayır	947	10,82	4,07				
Merhamet	Evet	84	22,42	5,94	-.13	.68	0.846	.194
	Hayır	947	22,55	5,99				
Sportmenlik	Evet	84	11,33	3,52	-.24	.39	0.541	.611
	Hayır	947	11,57	3,38				
Adalet	Evet	84	10,87	3,81	-.65	.39	0.094	1.675
	Hayır	947	11,52	3,38				
SKÖP	Evet	83	92,45	20,54	-1.48	2.32	0.524	.637
	Hayır	946	93,92	20,21				

SKPÖ: spor karakter ölçeği puanı, $p>0.05$

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının anne çalışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir. Annenin çalışıp çalışmaması bireyin üzerinde spor yapmasında bir etkiye sahip değildir.

Tablo 5.8. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Aile Gelir Durumu Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	303,079	3	101,026	1,027	,380	-
	Grupiçi	100795,558	1025	98,337			
	Toplam	101098,638	1028				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	118,607	3	39,536	2,361	,070	-
	Grupiçi	17194,984	1027	16,743			
	Toplam	17313,591	1030				
Merhamet	Gruplar arası	349,447	3	116,482	3,280	,020*	2<4
	Grupiçi	36470,789	1027	35,512			
	Toplam	36820,237	1030				
Sportmenlik	Gruplar arası	78,297	3	26,099	2,282	,078	-
	Grupiçi	11746,881	1027	11,438			
	Toplam	11825,177	1030				
Adalet	Gruplar arası	107,437	3	35,812	3,082	,027*	1<4
	Grupiçi	11933,225	1027	11,619			
	Toplam	12040,661	1030				
SKÖP	Gruplar arası	3188,323	3	1062,774	2,609	,050	-
	Grupiçi	417531,234	1025	407,348			
	Toplam	420719,557	1028				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:8500- 13000 , 2: 13000-17500, 3:17500-22000, 4:2000 ve üzeri,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının aile gelir durumu değişkenine göre karşılaştırılması yapılan anova tablo su incelendiğinde alt boyutlarından merhamet ve adalet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. Merhamet alt boyutunda 8500-13500 tl geliri olanlar ile 22000 ve üzeri geliri olanlar arasında 22000 ve üzeri geliri olanlar lehine, adalet alt boyutunda 8500-1500 tl e altı geliri olanlar ile 22000 ve üzeri geliri olanlar arasında 22000 ve üzeri geliri olanlar lehine, fark olduğu tespit edilmiştir. Geliri yüksek olan ailelerin çocuklarında geliri orta ve düşük olan ailelerin çocuklarına oranla merhamet ve adalet kavramları daha fazla görülmektedir. Bunun sebebi ise kişi kendini ne kadar rahat ve ferah bir ortamda hissederse ve yaşar ise olumlu duyguları o oranla artar.

Tablo 5.9. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ailede Sporla İlgilenen Birisi Varmı Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Evet	362	38,02	10,37	.65	.65	0.317	1.002
	Hayır	667	37,37	9,66				
Anti-sosyallik	Evet	363	10,77	4,03	-.13	.27	0.617	.501
	Hayır	668	10,90	4,14				
Merhamet	Evet	363	22,61	6,38	.11	.39	0.780	.279
	Hayır	668	22,50	5,76				
Sportmenlik	Evet	363	11,50	3,65	-.07	.22	0.749	.320
	Hayır	668	11,57	3,24				
Adalet	Evet	363	11,84	3,40	.57	.22	0.010	2.568*
	Hayır	668	11,27	3,42				
SKÖP	Evet	362	94,38	21,47	.89	1.32	0.503	.670
	Hayır	667	93,49	19,53				

SKPÖ: Spor Karakter Ölçeği Puanı, *p<0.05 X=Ortalama

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ailede sporla ilgilenen birisi var mı sorusuna verilen cevaplara göre sadece Adalet boyutunda fark tespit edilmiştir. Buna göre ailede oluşan adalet kavramı spor için çok öneme sahip adalet kavramında etkiye sahip olmuştur diyebiliriz. Sporda ailesinden birilerinin spor ile ilgilenmesi ailesinden birinin spor ile ilgilenmeyen birine göre bireyin adalet yönünden daha iyi düzeyde olmasına zemin hazırlamıştır.

Tablo 5.10. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ailenizde Profesyonel Spor Yapan Varmı Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Evet	165	37,41	11,81	-.23	.84	0.789	.268
	Hayır	864	37,64	9,52				
Anti-sosyallik	Evet	165	11,06	4,31	.25	.35	0.477	.711
	Hayır	866	10,81	4,06				
Merhamet	Evet	165	21,87	6,98	-.79	.51	0.119	1.561
	Hayır	866	22,67	5,76				
Sportmenlik	Evet	165	11,52	3,80	-.04	.29	0.886	.144
	Hayır	866	11,56	3,31				
Adalet	Evet	165	11,38	3,82	-.10	.29	0.726	.351
	Hayır	866	11,48	3,34				
SKÖP	Evet	165	92,57	24,14	-1.48	1.72	0.394	.854
	Hayır	864	94,04	19,40				

SKPÖ: spor karakter ölçeği puanı, $p>0.05$

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ailenizde profesyonel spor yapan var mı sorusuna verilen cevaplara istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir.

Tablo 5.11. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapıyor Musunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Evet	684	38,13	10,45	1.58	.65	0.016	2.420*
	Hayır	345	36,55	8,68				
Anti-sosyallik	Evet	685	11,07	4,19	.64	.27	0.018	2.370*
	Hayır	346	10,43	3,88				
Merhamet	Evet	685	22,56	6,20	.06	.40	0.884	.146
	Hayır	346	22,50	5,53				
Sportmenlik	Evet	685	11,55	3,43	-.01	.22	0.958	.053
	Hayır	346	11,56	3,30				
Adalet	Evet	685	11,54	3,48	.20	.23	0.367	.902
	Hayır	346	11,33	3,30				
SKÖP	Evet	684	94,53	21,25	2.18	1.33	0.102	1.635
	Hayır	345	92,35	17,99				

SKPÖ: spor karakter ölçeği puanı, *p<0.05

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapıyor musunuz sorusuna verilen cevaplara göre dürüstlük ve Antisosyallik alt boyutlarında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Spor yapıp yapmama durumu hem olumlu yönden hem olumsuz yönden etkiye sahip olmuştur.

Tablo 5.12. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Kaç Yıldır Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	484,444	3	161,481	1,475	,220	-
	Grupiçi	75296,358	688	109,442			
	Toplam	75780,802	691				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	108,335	3	36,112	2,065	,104	-
	Grupiçi	12050,470	689	17,490			
	Toplam	12158,805	692				
Merhamet	Gruplar arası	194,226	3	64,742	1,683	,169	-
	Grupiçi	26498,086	689	38,459			
	Toplam	26692,312	692				
Sportmenlik	Gruplar arası	49,953	3	16,651	1,408	,239	-
	Grupiçi	8150,950	689	11,830			
	Toplam	8200,903	692				
Adalet	Gruplar arası	122,233	3	40,744	3,355	,019*	2<3
	Grupiçi	8367,014	689	12,144			3<4
	Toplam	8489,247	692				
SKÖP	Gruplar arası	1927,584	3	642,528	1,419	,236	-
	Grupiçi	311566,929	688	452,859			
	Toplam	313494,513	691				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:1 yıl ve daha az, 2:2-3 yıl, 3:4-5yıl, 4:5 yıl ve üzeri,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının kaç yıldır spor yapıyor musunuz sorusuna verilen cevaplara göre karşılaştırması yapılan anova tablosu incelendiğinde Adalet alt boyutunda 2-3 yıl spor yapanlar ile 4-5 yıl yapanlar arasında 4-5 yıl yapanlar lehine, 4-5yıl yapanlar ile 5 yıl e üzeri yapanlar arasında 5 yıl e üzeri yapanlar lehine fark tespit edilmiştir. Daha uzun yıllar spor yapanların daha az süre ile spor yapanlara oranla daha adaletli oldukları görülmektedir.Spor yapma yılı artıçça adalet duygusu da artmaktadır.

Tablo 5.13. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Ne Tür Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	P	T
Dürüstlük	Bireysel	281	36,50	11,48	-2.63	0.81	0.001	3.266**
	Takım	411	39,12	9,59				
Anti-sosyallik	Bireysel	281	11,09	4,27	.01	.32	0.975	.031
	Takım	412	11,08	4,14				
Merhamet	Bireysel	281	21,47	7,20	-1.79	.48	0.000	3.758**
	Takım	412	23,26	5,32				
Sportmenlik	Bireysel	281	11,01	3,87	-.87	.26	0.001	3.277**
	Takım	412	11,87	3,07				
Adalet	Bireysel	281	10,99	3,91	-.86	.27	0.002	3.182**
	Takım	412	11,85	3,15				
SKÖP	Bireysel	281	90,88	24,67	-5.93	1.63	0.000	3.630**
	Takım	411	96,81	18,29				

SKPÖ: spor karakter ölçeği puanı, **p<0.01

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma şekliniz sorusuna verilen cevaplara göre SKÖP, alt boyutlardan dürüstlük, merhamet, sportmenlik, adalet boyutlarında takım sporları lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. Takım sporu ile uğraşan bireylerin bireysel sporla uğraşan bireylere oranla karakter değerlerinin daha üst düzeyde olmasının sebebi takım sporlarından birden çok kişinin birlikte düşünülüp hareket etmesi ama bireysel sporda tüm yetinin sadece bir kişiye ait olması sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 5.14. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının ne Sıklıkla Spor Yapıyorsunuz Sorusuna Verilen Cevaplara Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	180,433	2	90,216	,822	,440	-
	Grupiçi	75600,369	689	109,725			
	Toplam	75780,802	691				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	34,204	2	17,102	,973	,378	-
	Grupiçi	12124,602	690	17,572			
	Toplam	12158,805	692				
Merhamet	Gruplar arası	52,442	2	26,221	,679	,507	-
	Grupiçi	26639,870	690	38,609			
	Toplam	26692,312	692				
Sportmenlik	Gruplar arası	52,139	2	26,069	2,207	,111	-
	Grupiçi	8148,765	690	11,810			
	Toplam	8200,903	692				
Adalet	Gruplar arası	,955	2	,478	,039	,962	-
	Grupiçi	8488,291	690	12,302			
	Toplam	8489,247	692				
SKÖP	Gruplar arası	406,650	2	203,325	,447	,639	-
	Grupiçi	313087,863	689	454,409			
	Toplam	313494,513	691				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:haftada birkaç kez, 2:haftada 2 kez, 3:haftada 3 ve daha fazla kez,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ne sıklıkla spor yapıyorsunuz sorusuna verilen cevaplara göre karşılaştırılması yapılan anova tablosu incelendiğinde istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir. Bireylerin ne sıklıkla spor yapıp yapmadıkları sporda karakter düzeylerine etki yapmamıştır.

Tablo 5.15. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapma Nedeni Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		KT	sd	KO	F	p	Fark
Dürüstlük	Gruplar arası	2168,656	3	722,885	6,756	,000**	1<2,3
	Grupiçi	73612,146	688	106,994			
	Toplam	75780,802	691				
Anti-sosyallik	Gruplar arası	309,751	3	103,250	6,004	,000**	2<3 3>4
	Grupiçi	11849,054	689	17,197			
	Toplam	12158,805	692				
Merhamet	Gruplar arası	397,093	3	132,364	3,468	,016*	1<3
	Grupiçi	26295,219	689	38,164			
	Toplam	26692,312	692				
Sportmenlik	Gruplar arası	221,269	3	73,756	6,368	,000**	1<2,3
	Grupiçi	7979,635	689	11,581			
	Toplam	8200,903	692				
Adalet	Gruplar arası	126,972	3	42,324	3,487	,016*	1<3
	Grupiçi	8362,275	689	12,137			
	Toplam	8489,247	692				
SKÖP	Gruplar arası	8742,222	3	2914,074	6,579	,000**	1<2,3 3>4
	Grupiçi	304752,291	688	442,954			
	Toplam	313494,513	691				

*p<0.05,**p<0.01

KT: Kareler toplamı, KO: Kareler ortalaması, sd: serbestlik derecesi, SKÖP:Spor karakter ölçeği puanı, 1:eğlence için, 2:kazanmak için, 3:ün sahibi olmak için, 4: boş zaman değerlendirmek için,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma nedeni değişkenine göre karşılaştırılması yapılan anova tablosu incelendiğinde SKÖP’da, alt boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. SKÖP’da spor yapma nedeni eğlence

olanlar ile kazanmak için ve ün sahibi olmak için olanlar arasında eğlence için olanlar aleyhine, spor yapma nedeni ün sahibi olmak için olanlar ile boş zaman değerlendirmek için olanlar arasında ün sahibi olmak için olanlar lehine, Dürüstlük alt boyutunda spor yapma nedeni eğlence olanlar ile kazanmak için ve ün sahibi olmak için olanlar arasında eğlence için olanlar aleyhine, Antisosyallik alt boyutunda spor yapma nedeni eğlence için olanlar ile ün sahibi olmak için olanlar arasında ün sahibi olmak için olanlar lehine, ün sahibi olmak için olanlar ile boş zaman değerlendirmek için olanlar arasında ün sahibi olmak için olanlar lehine, merhamet alt boyutunda spor yapma nedeni eğlence için olanlar ile ün sahibi olmak için olanlar arasında ün sahibi olmak için olanlar lehine, sportmenlik alt boyutunda spor yapma nedeni eğlence olanlar ile kazanmak için ve ün sahibi olmak için olanlar arasında eğlence için olanlar aleyhine, Adalet alt boyutunda spor yapma nedeni eğlence için olanlar ile ün sahibi olmak için olanlar arasında ün sahibi olmak için olanlar lehine fark tespit edilmiştir. Eğlence için ve boş zamanı değerlendirmek için spor yapanlar ün sahibi olmak için ve kazanmak için spor yapanlara oranla daha az dürüstlük, antisosyallik, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeyine sahiptir.

Tablo 5.16. Çalışmaya Katılanların Spor Karakter Ölçeği Puanı ve Alt Boyut Puanının Spor Yapma Şekli Değişkenine Göre Karşılaştırılması

		N	X	SS	X1-X2	SH	p	t
Dürüstlük	Profesyone l	341	38,91	10,31	1.68	.79	0.035	2.117*
	Amatör	351	37,23	10,58				
Anti-sosyallik	Profesyone l	342	11,22	4,29	.26	.32	0.421	.804
	Amatör	351	10,96	4,10				
Merhamet	Profesyone l	342	22,93	6,03	.78	.47	0.098	1.659
	Amatör	351	22,15	6,37				
Sportmenlik	Profesyone l	342	11,49	3,29	-.07	.26	0.780	.279
	Amatör	351	11,56	3,59				
Adalet	Profesyone l	342	11,53	3,42	.06	.27	0.824	.222
	Amatör	351	11,47	3,58				
SKÖP	Profesyone l	341	95,83	20,99	2.81	1.62	0.082	1.739
	Amatör	351	93,02	21,54				

*p<0.05

SKPÖ: spor karakter ölçeği puanı,

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma amacı değişkenine göre dürüstlük alt boyutunda profesyoneller lehine fark tespit edilmiştir. Spor yapma durumu belirli bir sisteme oturduğu zaman kişinin kazanmak için olmayan şeyi yapmaya ya da söylemeye başvurması gerekmediği görülmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmaya katılanların cinsiyete göre SKÖP ve alt boyut puanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının yaş kategorisine göre karşılaştırılması incelendiğinde sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. (Tablo-4) Yaş değişkeni spor yapan ve yapmayan bireylerde merhamet ve dürüstlük düzeylerinde 14 ile 16 yaşında olanlara göre 15 ve 18 yaşında olanların daha az düzeye sahip olması kişilerin yaşlarının büyümesi ile beraber yaptıkları spor branşlarında merhamet ve dürüstlük kavramları azalmaktadır.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının baba eğitim durumu değişkenine göre sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük, merhamet, sportmenlik ve Adalet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir (Tablo-5). Anne eğitim durumu değişkenine (Tablo-6) göre karşılaştırılması incelendiğinde sporcu karakter ölçeği puanında ve alt boyutlarından dürüstlük ve merhamet kavramlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. İlkokul-ortaokul okuyanlar lise-üniversite ve yüksek lisans okuyanlara oranla daha dürüst, merhametli, adaletli ve sportmendir sonucuna varılmıştır. Bunun sonucunda adalet, dürüstlük ve bunun gibi değerlerin sadece okulda değil yaşamın her alanında olduğu sonucuna ulaşılır. Kişi okula gitmeden de karakter olarak birçok şey öğrenebilir. İlk öğrenme alanımızın olduğu anne ve babalar bu konuda çocuklarına rol model olur.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının anne çalışma durumu değişkenine göre istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir. (Tablo-7) Annenin çalışıp çalışmaması bireyin üzerinde spor yapmasında bir etkiye sahip değildir.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının aile gelir durumu değişkenine göre karşılaştırılması incelendiğinde alt boyutlarından merhamet ve adalet boyutlarında anlamlı fark tespit edilmiştir. (Tablo-8) Merhamet alt boyutunda 8500-13500 tl geliri olanlar 22000 ve üzeri geliri olanlara göre daha az merhamet düzeyine sahipken, Adalet alt boyutunda 8500-13500 tl geliri olanlar 22000 ve üzeri geliri olanlara göre daha az adalet duygusuna sahiptir. Geliri yüksek olan ailelerin çocuklarında geliri orta ve düşük olan ailelerin çocuklarına oranla merhamet ve adalet kavramları daha fazla görülür.

Bunun sebebi ise kişi kendini ne kadar rahat ve ferah bir ortamda hissederse ve yaşar ise olumlu duyguları o oranla artmaktadır.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ailede sporla ilgilenen birisinin olup olmadığı ile ilgili sadece Adalet boyutunda fark tespit edilmiştir. (Tablo-9) Buna göre ailede oluşan adalet kavramı spor için çok öneme sahip adalet kavramında güçlü bir etkiye sahip olmuştur. Sporda ailesinden birilerinin spor ile ilgilenmesi ailesinden birinin spor ile ilgilenmeyen birine göre bireyin adalet yönünden daha iyi düzeyde olmasına zemin hazırlamıştır.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ailede profesyonel spor yapan birinin olup olmadığı değişkenine göre istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir. (Tablo-10)

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapıp yapmadığı değişkenine göre dürüstlük ve Anti-sosyallik alt boyutlarında anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. (Tablo-11) Spor yapıp yapmama durumu hem olumlu yönden hem olumsuz yönden etkiye sahiptir. Bunun nedeni ise kişinin sporu ne amaçla yaptığı ile doğru orantılıdır. Kazanmak ve hırs uğruna spor yapan bireylerde karakter yönündeki değerler daha az olurken tek amacı kazanmak için her şey yapılır algısına göre hareket etmeyen bireyler kazanmak için her şey mubahtır diyen bireylere oranla daha etik başarılarla sahip olur.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının kaç yıldır spor yapıldığına göre karşılaştırması incelendiğinde Adalet alt boyutunda 2-3 yıl spor yapanlar 4-5 yıl yapanlara göre daha az adaletli, , 4-5yıl yapanlar 5 yıl e üzeri yapanlara göre daha az adaletli olduğu fark edilmiştir. (Tablo-12) Daha uzun yıllar spor yapanların daha az süre ile spor yapanlara oranla daha adaletli oldukları görülmektedir. Bunun sebebi ise Spor kültürünün bireyin yaşamlarındaki değerler kavramlarına olan etkileri olarak gösterilir. Spor bireylerin yaşamlarının her alanlarında çeşitli sebepler neticesinde kişiyi bir davranışa iter bu davranış da bireyin karakter düzeyine etki eder. Burada da o etki adalet kavramı üzerinde görülür.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma türüne göre SKÖP, alt boyutlardan dürüstlük, merhamet, sportmenlik, adalet boyutlarında takım sporları lehine anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir. (Tablo-13) Takım sporu ile uğraşan bireylerin bireysel sporla uğraşan bireylere oranla karakter değerlerinin daha üst düzeyde olmasının

sebebi, takım sporlarında birden çok kişinin birlikte düşünüp hareket etmesi ama bireysel sporda tüm yetinin sadece bir kişiye ait olması sonucuna ulaşılır. Buradan da anlaşılıyor ki kişi eğer kendisinde bazı değerleri oturtmamış ise kazanmak için tek başına karar alması gerektiğinde fazla düşünmez iken birden çok kişiyi ilgilendiren takım sporlarında daha fazla düşünür.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının ne sıklıkla spor yapıldığına göre incelendiğinde istatistiksel olarak fark tespit edilmemiştir. (Tablo-14) Bireylerin ne sıklıkla spor yapıp yapmadıkları sporda karakter düzeylerine etki yapmamıştır.

Çalışmaya katılanların spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma nedeni değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir fark tespit edilmiştir. (Tablo-15) Eğlence için ve boş zamanı değerlendirmek için spor yapanlar ün sahibi olmak için ve kazanmak için spor yapanlara oranla daha az dürüstlük, anti-sosyallik, merhamet, sportmenlik ve adalet düzeyine sahiptir. Burada da görüldüğü gibi sporda profesyonellik olduğu yerde bu kavramlarda daha fazla görülür. Buna sebep olarak sporcuların belirli bir başarı noktasına ulaştıklarında bu noktayı korumak ve kazandıkları ünü kaybetmemek adına adalet ve dürüstlük gibi kavramlara dikkat ettikleri söylenir. Ama bunun tam tersinin de olması mümkündür bazen bazı sporcular buldukları başarı noktasını korumak adına adaletsiz ve merhametsiz davranabilir.

Spor karakter ölçeği puanı ve alt boyut puanının spor yapma şekli değişkenine göre dürüstlük alt boyutunda profesyoneller lehine fark tespit edilmiştir. (Tablo-16) Bu noktada sporun güzel bir boyutunu görülür. Spor yapan ve yaptığı sporda profesyonellik kazanan kişiler daha adaletli, merhametli ve sportmen olur. Araştırma bu nokta da amacına hizmet etmiştir. Spor ve profesyonellik kavramları sporda karakter düzeyi anlamında birlikte hareket eder.

Tüm bunların sonucuna baktığımızda ortaya çıkan sonuç ise; Spor yaşamımızın her alanda belirli bir yere sahiptir, karakter düzeyleri de bünyesinde bulundurduğu alt boyutları (adalet, merhamet, dürüstlük ve sportmenlik) ile bunlara dahildir. Sporun ve karakter kavramlarının birlikte olduğunda sporun içinde çoğu şeyin daha güzel olacağı sonucuna ulaşılır. Bazı spor dallarında yarışmacıların başında bekleyen bir hakem olmaz bu nokta da Kort Tenisini örnek olarak gösterecek olursak; bir hakem aynı anda 2 ya da daha fazla saha da görevlidir ve oyuncular arasında anlaşmazlık çıktığında o sahaya gidip

bakar oyunculara güvenerek karar verir, sporcularda hem kendisi için hem de rakibi için dürüst davranır ise olumlu etkiler olur, tam tersi tavır sergilerler ise olumsuz etkiler olur. Eğer karakter ve alt bileşenleri (dürüstlük, merhamet, adalet vb.) sporun içinde olmamış olsaydı o zaman spor yapmak hem sporcular için hem de bu süreci yönetenler için oldukça zor olurdu.

Kirkcadly ve ark. (2012) tarafından yapılan çalışma, spor yapan bireylerin alkol ve madde bağımlılığına karşı daha dirençli bireyler olduğunu ve düzenli egzersiz yapmanın olumlu benlik imajı anlamında pozitif etkileri olduğunu saptamıştır.

Talbot (2001) çocukların beden eğitimi almalarının kendilerine ve başkalarına karşı saygıyı geliştirmelerine, zihin ve bedenin birlikte gelişimine katkıda bulunmalarına yardımcı olduğunu, özgüven ve benlik saygısını geliştirdiğini, sosyal gelişimi, bilişsel gelişimi ve akademik başarıyı arttırdığını vurgulamaktadır.

Tiryaki ve ark. (1991) çalışmasında; spor yapan bireylerin yapmayanlar ile kıyaslandığında daha sosyal ve duygusal açıdan dengeli olduklarını belirlemiştir. Düzenli spor yapan bireylerin; neşeli, sosyal durumlarda liderlik eğiliminde olan, aşağılık duygusuna daha az eğilimli olan, daha sakin, daha aktif kişilik yapısına sahip olduklarını belirtmiştir.

Sezen (2017) çalışmasında sporun karakter yapısını oluşturduğu düşüncesinin spor dünyasında kabul gören bir fikir olmasına karşın, rekabet içeren sporun karakter gelişimine negatif etkileri olduğuna dair kanıtlar belirtmektedir. Rekabetin ahlaki problemler yaratabildiğini, prososyal davranışı azaltabildiğini ve antisosyal davranışı artırabildiğini belirtmektedir (Lemyre ve ark. 2002'den akt. Sezen, 2017). Rekabetin kazanma ve kaybetme yönüne vurgu yapıldığında, sporcular olumsuz sosyal davranışlar gösterebilmektedir. Araştırma sonuçları da rekabet ortamında aldatma, kurallara aykırı davranış, kasıtlı olarak rakibi sakatlama gibi davranışların yaşandığını göstermektedir (Kavussanu ve ark. 2006'dan akt. Sezen 2007).

Yapılan çalışmalarda da görüldüğü gibi; Sporun Karakter yapısı üzerine olumlu ve olumsuz etkisi olmaktadır. Bu sebeple Spor, karakter yapısı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Ancak sporun, kişinin karakterinde olumlu ya da olumsuz etki oluşturması tamamen kişinin deneyimlediği yaşantılar ve bireysel farklılıklar gölgesinde şekillenir.

Öneriler

Sporun içinde bulunan karakter kavramları spor için çok öneme sahiptir. Bu çalışma ile bunu göstermek ve tespit etmek istedim. Araştırma sadece lise öğrencilerini kapsadığı için ve onların da içinde buldukları yaş gereğince değer yargılarında fazla değişiklikler olmasından sebep istenilen sonuca ulaşılmış olursa da belki daha büyük yaş kategorisi tercih edilerek daha iyi sonuçlara ulaşılabilir.

Sorulara yeni değişkenler eklenerek daha geniş çalışmalar yapılabilir.

Profesyonel olarak spor yapanların ve amatör olarak spor yapanların arasındaki oluşacak karakter düzeyi sonuçları araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Akçin, B. (2016). “Ortaokullarda Verilen Karakter Eğitimi ve Uygulamalarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bartın Üniversitesi SBE.
- Akkiprik, B. G. (2007). “Genel Lise Öğretmenlerine Göre Karakter Eğitimi Yoluyla Öğrencilere Kazandırılacak Değerler: Çok Boyutlu Bir Araştırma”, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Arslan, G. (2012). *Ortaöğretimde Öğrenim Gören Ergenlerde Görülen Problem Davranışların Aile Sorunları ve Aile Yapısı Açısından İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi SBE.
- Aydemir, İ. E. (2014). *Spor Genel Müdürlüğü'nün Yürüttüğü Okul Sporları Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi: Bolu örneği*,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi SBE.
- Aysan, F., M. D. Siyez ve A. Uz Baş (2005). Lise Öğrencilerinde Görülen Duygusal ve Davranışsal Problemler ile Denetim Odağı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı 21, 43-58.
- Çağatay Ş. M. (2009). *Öğretmen Görüşlerine Göre Karakter Eğitiminde ve Karakter Gelişiminde Okulun Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi SBE.
- Çelik, Z. ve A. Pulur (2011). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutumları, Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Kongresi 25-27 Mayıs 2011, *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, Özel Sayısı, 115-121.
- Ekşi, H. (2003). “Temel İnsani Değerlerin Kazandırılmasında Bir Yaklaşım: Karakter Eğitimi Programları.” *Değerler Eğitimi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, 79–96.
- Ekşi, H. ve A. Katılmış (2011). *Karakter Eğitimi El Kitabı*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik Açından Spor*. İstanbul: Filiz Kitabevi.
- Görgüt, İ. (2015). *Ortaokullarda Görev Yapan Beden Eğitimi Ve Diğer Branş Öğretmenlerinin Ahlak, Karakter ve Değerler Eğitimine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.

- Güler, E. D. (2006). *Ortaöğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Dersinin Çocuğun Ahlak Gelişimine Etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE. 2006.
- Gündoğdu, F. B. (2010). *Ortaöğretim Kurumlarında Karakter Eğitimi Sorunu*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Güven, Ö. (1998). *Spor psikolojisi ders notları 1997-1998*. Ankara: Gazi Üniversitesi B.E.S.Y.O. Ders Yayınları.
- İmamoğlu, C. (2011). *Aktif Olarak Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Karşı Tutumlarının Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi EBE.
- İşcan, C. D. (2007). *İlköğretim Düzeyinde Değerler Eğitimi Programının Etkililiği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi EBE.
- Kabakçı, Ö.F. (2013). *Karakter Güçleri Açısından Pozitif Gençlik Gelişiminin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Hacettepe Üniversitesi EBE.
- Kat, H. (2009). *Bireysel Sporcularla Takım Sporcularının Stres Düzeyleri ve Problem Çözme Becerilerinin Karşılaştırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi SBE.
- Katılmış, A. (2010). *Sosyal Bilgiler Derslerindeki Bazı Değerlerin Kazandırılmasına Yönelik Bir Karakter Eğitimi Programının Geliştirilmesi*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.
- Kaymakcan, R. ve H. Meydan (2012). *Ahlaki Karakter ve Eğitimi. II. Uluslararası Değerler ve Eğitimi Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri*, İstanbul.
- Koruç, Z. ve P. Bayar (1989). *Sporun Kişilik Üzerine Etkileri Araştırma Raporu*, Ankara: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü SESAM.
- Mengütay, S.(2006). *Çocuklarda Hareket Gelişimi ve Spor*.İstanbul: Morpa Yayınları.
- Meydan H. (2012). *İlköğretim Okullarında Değerler ve Karakter Eğitimi*, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Sakarya Üniversitesi SBE.
- Onat, O. (2011). *Genç Yetişkinlerin Ahlaki Kimliklerinin İncelenmesine Yönelik Nitel Bir Araştırma*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.

- Onur, B. (1976). *Ortaöğretimde Ahlâk Eğitim, Ahlâk Eğitimi Açısından Lise Son Sınıflarda Öğrenci, Eğitimci İlişkilerini Belirleyen Koşulların Araştırılması*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi EBE.
- Özeri, Z. N. (1994). *Okulöncesi Dönemde Ahlak Gelişimi ve Eğitimi (Annenin Çocuk Yetiştirme Tutumlarının Beş Yaş Çocuğunun Adalet Gelişimine Etkisinin Araştırılması)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi SBE.
- Parlak, K. (2000). *Türk Millî Eğitim Sistemi'nin Amaç Değerler Açısından Etkililiği*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi EBE.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi SBE.
- Şahin, M. (2015). *Spor Ahlakı ve Sorunları*. İstanbul: Evrensel Basım Yayın.
- Uysal, F. (2008). *Karakter Eğitimi Programlarının Değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi SBE.
- Voigt, D. (1998). *Spor Sosyolojisi*, A. Atalay (çev.). İstanbul: Alkim Yayınları.

EKLER

Ek 1: Demografik Bilgi ölçeği

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Değerli Katılımcı!

Bu anket uygulaması bilimsel bir çalışma için kullanılacaktır. Lütfen soruların tamamını doğru olarak işaretleyiniz. Desteğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

Fatma POLAT

1. Yaşınız:.....
2. Cinsiyetiniz?
 erkek bayan
3. Yaşadığınız yer?
 Köy Kasaba Şehir Büyükşehir
4. Babanızın eğitim durumu?
 Okur-yazar değil İlkokul Ortaokul Lise/Üniversite Lisansüstü
5. Annenizin eğitim durumu?
 Okur-yazar değil İlkokul Ortaokul Lise/Üniversite Lisansüstü
6. Anneniz çalışıyor mu?
 evet hayır
7. Ailenizin aylık ortalama geliri?
 8.500 -13000 13000 - 1740 17500-22.000 22.000 üzeri
8. Ailenizde sporla ilgilenen kimse var mı?
 evet hayır
9. Ailenizde profesyonel olarak spor yapan var mı?
 evet hayır
10. Spor yapıyor musunuz?
 evet hayır (cevabınız hayır ise aşağıdaki sorulara cevap vermeyiniz.)
11. Kaç yıldır spor yapıyorsunuz?
 1yıl ve daha az 2-3 yıl 4-5 yıl 5 ve daha fazla
12. Spor yapma şekliniz?
 bireysel takım
13. Branşınız:
14. Ne sıklıkla spor yapıyorsunuz?
 haftada birkaç kez hafta da 2 kez haftada 5 kez
15. Spor yapma sebebiniz nedir?
 eğlence için kazanmak için ün sahibi olmak için
 boş zamanımı değerlendirmek için
16. Spor yapma amacınız nedir?
 Profesyonel olarak Amatör olarak

Ek 2: Spor Karakter Ölçeği

Sporda Karakter Ölçeği	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1. Bir çok sayı (gol, basket, puan vb) kaybetsem bile pes etmem.					
2. Kazansam da kaybetsem de ahlaklı bir oyun tarzı sergilerim.					
3. Kazansam da kaybetsem de her zaman saygılıyım.					
4. Rakibim kurallara uygun bir şekilde oynamasa da ben her zaman ahlaklı bir oyun tarzı sergilerim.					
5. Hakemin ya da antrenörün beni izlemesine bakmaksızın kurallara uygun bir şekilde oynarım.					
6. Oyunun sonuçlarını her zaman kabul ederim.					
7. Oyun esnasında öfkelensem bile tahrik edici şekilde konuşmam.					
8. Kazansam da kaybetsem de her zaman elimden gelenin en iyisini yaparım.					
9. Hiç kimse görmese bile hile yapmam.					
10. Eğer birine faul yapmışsam kabul ederim.					
11. Kazanmak için rakip faulle durdurulabilir.					
12. Kazanmak için bazen oyun esnasında kaba ve saygısız davranabilirim.					
13. Rakiple alay etmek ya da onu kızdırmak kabul edilebilir bir davranıştır.					
14. Müsabaka sırasında eğer sinirlenirsem rakibime karşı küfür etmek kabul edilebilir.					
15. Kazanmak için rakibi sakatlamak kabul edilebilir.					
16. Oyun esnasında rakip yere düşerse onun yerden kalkmasına yardım etmek gerekir.					
17. Faul yaptıktan sonra özür dilemenin bir saygı göstergesi olduğunu düşünüyorum.					
18. Takım arkadaşlarımı ve rakiplerimi sergiledikleri iyi performanstan dolayı teşvik etmenin önemli olduğunu düşünüyorum.					
19. Rakip sakatlandığı zaman kendimi kötü hissederim.					
20. Bence ahlaklı bir oyun davranışı sergilemek önemlidir.					
21. Kaybetsem bile içimden gelerek tebrik etmek isterim.					
22. Müsabakadan sonra oyuncular sonucu kabullenmelidir.					
23. Bence sporcular her zaman kurallara uygun bir şekilde oynamalıdır.					
24. Büyük bir farkla geride olsalar bile bence sporcular kurallara uymalıdır.					
25. Oyunun sonucu ne olursa olsun sporcular saygılı olmalıdır.					
26. Kaybetsem bile oyunun sonucunu kabullenmek önemlidir.					
27. Kaybetsem bile her zaman rakibimin elini sıkar ve onları tebrik ederim.					

Ek 3: Araştırma İzni

T.C.
BİTLİS VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-46623667-605.01-76030427
Konu : Araştırma İzni (Fatma POLAT)

11.05.2023

VALİLİK MAKAMINA

- İlgi: a) Muş Alparslan Rektörlüğünün 04.05.2023 tarih ve 91692 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarih ve 1563890 sayılı Araştırma Uygulama İzinleri 2020/2 Nolu Genelgesi.

Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi 920207003 numaralı Fatma POLAT'ın "Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Karakter Oluşumlarının İncelenmesi (Bitlis Örneği)" konulu tez çalışmasını il genelindeki ortaöğretim okullarında öğrenim gören öğrencilere uygulama talebi ile ilgili yazı ve ekleri Müdürlüğümüz bünyesinde oluşturulan inceleme komisyonu üyeleri tarafından incelenmiştir.

Yapılan inceleme sonucunda ilgi (b) genelge doğrultusunda söz konusu araştırma çalışmasını İl genelindeki ortaöğretim'de öğrenim gören öğrencilere tez çalışmasının uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Mehmet Salim EKİN
Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
Mehmet Emin KORKMAZ
Vali a
İl Millî Eğitim Müdürü

Adres : Hüsrevpaşa Mah. Yeni Hükümet Konağı Kat: 3 BİTLİS

Telefon No : 0 (434) 280 13 00
E-Posta: stratejigelistirme13@meb.gov.tr
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Bilgi için:
Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
İnternet Adresi: bitlis.meb.gov.tr Faks: 4342801359

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 010f-6906-3749-aa01-9153 kodu ile teyit edilebilir.

CamScanner ile tarandı

Ek-4: Kurul Karar Tutanağı

Evrak Tarih ve Sayısı: 08.11.2022-70309

T.C.
MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU

Toplantı Tarihi: 08.11.2022	Toplantı Sayısı: 11	Karar Sayısı: 32
<p>Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu, Kurul Başkan Prof. Dr. Ekrem ALMAZ başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.</p> <p>KARAR-19: Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 23.09.2022 tarihli ve 64286 sayılı yazısı okundu ve ekleri incelendi.</p> <p>Yapılan incelemeler sonucunda; Üniversitemiz Sosyal Bilimler Enstitüsü danışmanlığı Dr. Öğr. Üyesi Tuba Fatma KARADAĞ tarafından yürütölen Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı 1920207003 numaralı tezi yüksek lisans öğrencisi Fatma POLAT'ın "Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Karakter Oluşumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından uygun görölmüş olup, durumun Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne bildirilmesine,</p> <p style="text-align: center;">Oy birliği ile karar verildi.</p>		
BAŞKAN (e-İmzalıdır) Prof. Dr. Ekrem ALMAZ Kurul Başkanı		
ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Zekeriya ÇAM Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Mehmet SALMAZZEM İslami Bilimler Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Binyamin SARIKAYA Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi
ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Canan DEMİRYILDIR Eğitim Fakültesi Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Doç. Dr. Fuat KORKMAZER SBF Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Necmettin ÇİFTÇİ Sağlık Hizmetleri MYO Öğr. Üyesi
ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Halil ALKAN SBF Öğr. Üyesi	ÜYE (e-İmzalıdır) Dr. Öğr. Üyesi Anke YILMAZ Spor Bilimleri Fakültesi Öğr. Üyesi	

1 / 1

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK KURULU DEĞERLENDİRME FORMU

Arştırmanın Başlığı:	"Spor Yapan ve Yapmayan Lise Öğrencilerinin Karakter Oluşumlarının İncelenmesi" adlı çalışma.
Başvuru Formunun Etik Kurula geldiği tarih:	23.09.2022
Başvuru Formunun Etik Kurulda incelendiği tarih:	08.11.2022
Karar tarihi	08.11.2022

SONUÇ

1.	☒ Kabul
2.	☐ Düzeltme gereklidir: Etik sorun olabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmaktadır. Açıklama:
3.	☐ Red Gerçekçe, Görüş, Tavsiye ve Açıklamalar:

Başvuru dosyasının incelenmesinde hazır bulunan ve araştırmayla doğrudan veya dolaylı olarak ilişkisi bulunmayan Etik Kurul başkan ve üyelerinin ad soyad ve imzaları.

Başkan
(e-İmzalıdır)
Prof. Dr. Ekrem ALMAZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Zekeriya ÇAM

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Mehmet SALMAZZEM

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Bünyamin SARIKAYA

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Canan DEMİR YILDIZ

Üye
(e-İmzalıdır)
Doç. Dr. Fuat KORKMAZER

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Necmettin ÇİFTÇİ

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Halil ALKAN

Üye
(e-İmzalıdır)
Dr. Öğr. Üyesi Atike YILMAZ